

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV. V Ljubljani, v soboto, 26. marca 1932. Štev. 36.

Velikonočne misli

Ob prebujenju narave se vzbujajo tudi v človeku optimizem. Kljub vsem slabim izkušnjam preteklega leta upa človek, da bo z novo pomladjo tudi novo življenje lepše od prejšnjega in da se bo človeku njegovo delo izplačalo. Za to gre poljedelec z novimi upi na delo in čeprav so cene kmetijskih pridelkov nizke, čeprav tudi vse polno drugih stvari ni tako, kakor bi moglo in moralo biti, bo vendar kmetovalec z nezmanjšano silo delal in se polil na polju vse leto, da jeseni pridobi iz zemlje potrebno hrano. Že davno bi bila vsa naša polja zapuščenjena in neobdelana, če ne bi pomlad kmetovalcev vsako leto prebudila k novemu optimizmu in s tem tudi k novemu delu.

Optimizem je zato pogoj vsakega uspešnega dela in s tem tudi napredka. Naravnost odrešujoč pa je v času težke gospodarske krize kakršno preživljamo danes. Zakaj edino z optimizmom, z vero v uspeh dela, se more sploh boriti človek proti gospodarski krizi. Če človek obupa, če se ga polasti pesimizem, potem je sploh nemogoče, da bi bilo krize konec, ker kdo naj se z uspehom bori proti njej, če pa nihče ne veruje v uspeh dela.

Zato gospodarska kriza sama na sebi še ni največje zlo, pa naj bi bila še tako težka, popolno zlo postane šele takrat, kadar prično ljudje obupavati, kadar postanejo nesposobni za delo, ker so izgubili optimizem, ker so postali žrtve pesimizma. Zato pa tudi postruje krizo vsak kdor ustvarja tla za pesimistično razpoloženje ljudi, kajti vsako takšno razpoloženje zmanjšuje odporno silo ljudi proti vzroku in posledicam krize. Vedno znova treba to povdarjati, ker se pri nas že tako mnogo in dostikrat tudi tako vznemirjajoče govori o krizi, da se mora roditi med ljudmi pesimizem.

Prava borba proti krizi se začne zato s tem, da se ustvarja optimistično razpoloženje, da dobí vsak državlján vero, da je mogoče krizo premagati, samo če bomo storili vsi svojo dolžnost.

Med našimi gospodarskimi ljudmi je bilo vedno dosti optimizma in zato se tudi nikdar ni dogodilo, da bi popustili v svoji delavnosti, pa čeprav so bile razmere včasih silno neprijetne. Bojimo se pa, da danes ta optimizem pri mnogih že popušča, ker se nekaterih že oprijemlje misel, da je vse njih delo zaman, ker nekateri nočejo vršiti svoje dolžnosti. Tako se le prepočasto dogodi, da si podjetnik napravi dobro prevdarjeni načrt, kako bo kljub krizi povečal svojo produkcijo in zaposlil ljudi, pa pride nepričakovano odredba, ki ovirje ves njegov načrt. Ali pa se čez noč spremeni davčna obveznost ali pa pride kakšna druga nepričakovana sprememba, ki napravi črto čez račun podjetnika.

Te nenadne izpremembe so glavni vzrok, če pada optimistično razpoloženje. Ljudje se začutijo nakrat nesigurni in ker si niso na jasnem, tudi ne morejo delati, kakor bi hoteli. In tako oslabi njih odpor proti krizi, ki je tako dobila zaveznika tam, kjer ga ne bi smela dobiti.

Potrebe našega gospodarstva so znane in razložene do podrobnosti že več ko enkrat. Ves naš gospodarski svet ve, da ni mogoče noben gospodarski napredek, če se te potrebe v polni meri ne upoštevajo. Vsak naš trgovec pa tudi ve, da se bo takoj pričela manjšati gospodarska kriza, kakor hitro se bodo pričele te potrebe upoštevati. Samo ena teh potreb naj bo uresničena in že bo ves naš go-

spodarski svet prepričan, da se pričinja konec krize. Samo ena teh potreb naj bo izvedena in takoj bo nov optimizem pomnožil delavnost vseh, bo nastala vera, da odslej nihče več ne bo motil njih prizadevanj in samo v tej veri se mora razviti ustvarjajoč optimizem.

Upoštevati treba že neštetokrat navedene potrebe našega gospodarstva, pri vsaki priliki najti možnost za složno sodelovanje z našimi gospodarskimi sloji in ustvarjena bo podla-

ga za tako močno optimistično razpoloženje, da bo tudi sedanja težka kriza premagana.

Narava se prebujajo, ni pa še pomladi v sedanji krizi za naše gospodarstvo, temveč to pomlad mora šele ustvariti optimistično razpoloženje, ki ga čaka naš gospodarski svet in v katerega tudi upa.

Dani so vsi pogoji, da se to upanje uresniči in samo malo dobre volje ter uvidevnosti je treba in pomlad za naše gospodarstvo bo tu.

† Ivan Jelačin starejši

Tik ob zaključku današnje številke smo zaznali vest, ki nas je globoko pretresla in bo s trpko žalostjo navdala ves gospodarski, zlasti pa trgovski svet. Izgubili smo moža, ki je stal skozi desetletja v prvih vrstah trgovskega pokreta in v časih najtežjih borb ob narodnostnem prebujenju utiral pot slovenskemu življenju v naši trgovini. Kot idealni pionir slovenskih trgovcev bode ostalo njegovo ime z zlatimi črkami zapisano v zgodovini slovenskega gospodarstva. Umril je Ivan Jelačin star., ponosen in plemenit sin svojega rodu, mož kristalnega značaja, pravi vzor čistega rodoljuba in velik Slovenec.

Pokojni naš Jelačin star. je bil rojen 1. 1866. kot sin posestnika v Senožcah. Trgovine se je izučil pri vodilni slovenski tržnici na narodnostno vrojih tleh Trsta, kjer si je okrepil značaj, da je postal vzor pobornika slovenskega trgovstva. Pridobil si je tam široko obzorje in vsestransko strokovno znanje, katero je kot trgovec z uspehom uveljavljal v praktičnem življenju. Čim se je izučil in se nekoliko let praktično izpopolnjeval, se je že leta 1888. osamosvojil in osnoval tržnico, ki se je kmalu mogočno razširila in zaslovela kot ena prvih slovenskih veletrgovin.

Ni pa samo spretno trgoval, ampak je že v mladih letih stopil v vrste vodečih trgovcev. Najdemo ga v prvih vrstah idealnih delavcev v vseh naših strokovnih organizacijah.

Posebno ljubezen pa je posvečal trgovskemu društvu Merkur. V zgodovini tega društva stoji v prvi vrsti napisano, da spada Ivan Jelačin st. med najzvestejše društvene delavce v odboru in odsekih. Bil je že v pripravljalnem odboru, ki je utiral pota slovenskemu društvu Merkur in že leta 1905., ko je društvo praznovalo svojo petletnico, je dal blagopokojni Jelačin st. vzpodbudo in poskrbel tudi kot prvi za gmetno podlago v ta namen, da si naš trgovec postavi svoj dom pod nazivom »Trgovski dom«. Ta misel dolgo ni mogla do uresničenja. Predvsem po zaslugi pokojnikovi in njegovega sina Ivana Jelačina ml., se je začela pred leti aktivna akcija, ki je vodila do uresničenja njegovih dolgoletnih sanj in njegovega ideala, do ponosne zgradbe, ki nudi varno streho našim trgovskim organizacijam. Bil je predsednik Trgovskega doma do svoje smrti.

Tudi naša gremijalna organizacija bo težko žalovala za pokojnikom, saj je z njegovo smrtjo izgubila enega najbolj idealnih delavcev ter smotrenega in preizkušnega svetovalca. V težkih borbah in zapletljajih je vodila naše vodnike vedno pot do Ivana Jelačina st., ki je s svojo ljubeznijo in s svojim prikupljivim značajem našel tudi v najtežjih momentih pot do sporazuma in harmoničnega sodelovanja.

Kot sin poštenega kraškega posestnika je dobil že ob rojstvu v dar plemenito srečo, ki je bilo vedno odprto za reveže in trpeče. Iz Jelačinove hiše ni nikdo odšel brez podpore in mnogi njegovi nameščenci, ki so še sedaj odlični samostojni trgovci, govorijo o pokojniku kot najzvrnejšem gospodarju, ki je svojim nameščencem posvečal pravo očetovsko skrb in ljubezen.

Blagopokojnik si je znal povsod s svojo solidnostjo, poštenostjo, ljubeznivostjo in dobrodušnostjo pridobiti srečo, naklonjenost, pa tudi spoštovanje vseh, s katerimi je prišel v dotiko. Ostal nam bo trajno v spominu kot vzgled marljivosti in delavnosti, pa tudi poštenosti in značajnosti. Naj počiva v miru blaga duša!

Pod bridkim utisom smrti Ivana Jelačina st. in ko se strtega sreča spominjamo velikega in nepozabnega pokojnika, izražamo njegovi težko prizadeti družini, zlasti zborničnemu predsedniku g. Ivanu Jelačinu ml. svoje iskreno sožalje in globoko sočutje.

Ukinjenje državne trošarine na vino in žganje

V eni zadnjih številkih smo kot kronisti zabeležili vest, da se namerava ukiniti državna trošarina na vino in žganje in nadomestiti z drugimi dajatvami. Te dni so se te vesti uresničile in minister za finance je predložil narodni skupščini načrt zakona, ki realizira to zamisel.

Besedilo načrta se glasi sledeče:

Točka 4. člena 72. zakona o državni trošarini se izpremeni in glasi:

I. Na vino, uvoženo iz inozemstva se pobira namesto državne trošarine za 100 l Din 200.—. — Na žganje, uvoženo iz inozemstva, se bo pobiralo za hektolitersko stopnjo Din 20.—.

II. Točilec pijač na drobno in na debelo, zavezani plačilo točilne takse iz tar. post. 62 taksne tarife zakona o taksah, se namesto državne in banovinske trošarine na (Konec na tretji strani)

Načelno važna odločba državnega sveta

Za pobiranje občinskih davščin ne zadostuje odobritev ministrstva financ, če davščine niso v zakonu osnovane

Po § 64. zakona, s katerim se podaljšuje veljavnost odredb dosedanjih finančnih zakonov, ne smejo samoupravna telesa odmerjati in pobirati nikakršne doklade, takse in trošarine, če nimajo za to zakonske pooblastitve. Kako je v tem primeru tolmačiti pojem zakonske pooblastitve je državni svet z razsodbo br. 1947/2 z dne 23. februarja 1932 razsodil sledeče:

Državni svet je v svojem I. odelenju, sestavljenem od predsednika Državnega sveta Radojloviča P. Dragoljuba kot predsednika odelenja in članov dr. Mušičkega Dimitrija, dr. Rošiča Maksimilijana, dr. Baltiča Vilka, Damjanoviča Božidara in referenta Davinica Aleksandra, vzel v obravnavo tožbo (ime) iz Maribora, vloženo zoper sodbo celjskega upravnega sodišča z dne br. v zadevi naložitve občinske davščine na nezazidane parcele. Po proučitvi tožbe, izpodbijane sodbe in ostalih spisov, ki se nanašajo na ta predmet, je našel Državni svet, da izpodbijana sodba v zakonu nima osnove iz sledečih razlogov:

V izpodbijani sodbi se naglašja, da je § 75. občinskega statuta, glasom katerega je za ustanavljanje novih občinskih davščin potreben zakon, izpremenjen s členom 64. zakona o podaljšanju veljavnosti dosedanjih odredb finančnih zakonov in zakonov v proračunskih dvanajstih in da po tem členu za ustanovitev dotične davščine zadostuje predhodno odobrenje finančnega ministra. Iz tega se nadalje izvaja, da je občinska davščina na nezazidane parcele, ki se je tožitelju naložila in ki je predmetno osporovana, v zakonu osnovana, ker je njeno ustanovitev predhodno odobril finančni minister v smislu navedenega člena 64.

Državni svet ugotavlja, da tako naziranje ne more obveljati pred zakonom in sicer iz sledečih razlogov:

Po § 73. do 75. mestnega statuta lahko mestni svet za kritje mestnih potrebščin uvede davščine in doklade, ki ne spadajo v vrsto davčnih doklad. Toda v § 75. tega statuta je predpisano, da je za uvedbo take davščine potreben zakon, z drugimi besedami, take davščine se ne morejo uvajati brez zakona. Vprašanje je le, ali je ta odredba izpremenjena ali razveljavljena pozneje s členom 64. zakona o podaljšanju veljavnosti odredb finančnih zakonov.

V istem členu je predpisano, da samoupravna telesa (kamor spadajo tudi občine) . . . ne smejo ustanavljati, odmerjati in pobirati nikakršne doklade, takse, trošarine in temu slične dajatve, ako za to nimajo zakonske pooblastitve, a vsaka uvedba novih doklad in vsako zvišanje starih doklad, določenih z zakonom, mora predhodno oceniti in odobriti finančni minister.

Prvi del tega predpisa soglašja z navedenim § 75. mestnega statuta, ker obadva vsebujeta naredbo: »da se davščina ne more uvesti brez zakona odnosno zakonske pooblastitve. V drugem delu tega predpisa, je pa nova odredba, ki ni v § 75. mestnega statuta, a to je:

» . . . Vsako uvedbo novih in zvišanje starih davščin, določenih z zakonom, mora predhodno oceniti in odobriti finančni minister. Smisel tega zakonskega predpisa ni ta, da odobritev ministrova zamenjuje zakonske pooblastitve, s čemer bi se prišlo se zahteva v prvem delu istega predpisa za vsako uvajanje, odmerjanje in pobiranje davščin, temveč služi samo kot izpopolnitev prvega predpisa.

Drugačno pojmovanje bi dovedlo do tega, da bi se lahko davščine uvajale brez zakonske pooblastitve s čemer bi se prišlo v protislovje s prvo določbo tega predpisa, po kateri je to nedopustno.

Določba tega predpisa, da mora vsako

avedbo novih in zvišbo starih davščin pri samoupravnih telesih predhodno oceniti in odobriti finančni minister, ima samo ta smisel, da se preskusi plačilna sposobnost davčnih zavezancev in da pri uvajanju samoupravnih bremen ne prihajajo v poštev takšni prihodi, ki so določeni za državo. Ona pomenja samo dodatek v postopku, katerega namen je uvajanje odnosno povečevanje samoupravnih dohodkov, ki bi eventualno mogle biti na škodo državnih dohodkov. S tem niso nikakor razveljavljena določila § 75, mestnega statuta in prvega dela člena 64, odstavek 3., po katerih se samoupravne davščine ne morejo ustanoviti brez zakona odnosno zakonske pooblastitve.

Za ustanovitev predmetne občinske davščine na nezazidane parcele v korist občine v Mariboru, ki je tožeči stranki naložena, ni podnešen nikak zakon, niti za to ni nikake zakonske pooblastitve. Sklep ob-

činskega sveta odnosno njegov pravilnik o ustanovitvi take davščine in odobritev finančnega ministra nimajo z ozirom na navedeno pravne veljavnosti vsled nedostajanja zakonske pooblastitve. Vsled tega tudi na osnovi takega pravilnika tožeči stranki naložena davščina nima zakonite podlage in kot taka prave veljavnosti. V tem zmislu je tudi donešena odločba v splošni seji Državnega sveta z dne 5. februarja 1932. leta, ki je po členu 4. z. d. s. obvezna za odelenja Državnega sveta.

Radi tega in na osnovi čl. 37 in 41 zakona o Državnem svetu in upravnih sodiščih ter tar. post. 52 taksnega zakona je državni svet razveljavil sodbo upravnega sodišča v Celju z dne..... št.

Razsodba je načelne važnosti in je dalekosežnega pomena za naše gospodarstvo, ker za večino davščin, ki najbolj bremene gospodarstvo, dotična samoupravna telesa nimajo zakonske pooblastitve.

Srednja Evropa kot trgovsko-politična enota

Znani narodni ekonom dr. O. Deutsch piše v »Neue Freie Presse« med drugim sledeče:

Srednjeevropski problem na mednarodni bazi je načet. Zato je treba pogledati na njegov pomen za srednjeevropske države tudi z vidika trgovskih bilanc. Od petih zares obdonavskih držav — Avstrija, Ogrska, Češkoslovaška, Jugoslavija, Rumunija — je vsaka zase v tako močni izmeri navezana na promet z ostalimi štirimi, da se pri sestavi trgovskega prometa med temi državami — vključno tudi Nemčijo, Poljsko in Italijo — dobi ugotovitev, da izhaja najmanj 50 odstotkov medsebojnega uvoza in izvoza iz srednjeevropskega ozemlja, v posameznih slučajih celo 75%. Dr. O. Deutsch napravi nato seznam o tr-

govskem prometu srednjeevropskih držav med seboj in z inozemstvom, in dobimo iz njega mnogotere koristne zaključke. Seznam je sestavljen na podlagi trgovskega prometa v letu 1930; prvič je bilo to leto zadnje normalno leto pred izbruhom akutne gospodarske krize, drugič pa za leto 1931 iz nekaterih držav še sedaj ni mogoče dobiti definitivnih podatkov. Podatki so v svrhu lažjega primerjanja proračunjeni vsi na dolarje, v milijonih. Silno različni so pa pri tem večkrat podatki raznih držav; tako na primer navaja Jugoslavija svoj uvoz iz Češkoslovaške z 21.8 milijoni dolarjev, dočim navaja Češkoslovaška svoj izvoz v Jugoslavijo s 45 milijoni dolarjev. Itd. Tu podamo seznam:

Uvoz iz	Avstrije	Češkoslovaške	Ogrske	Poljske	Jugoslavije	Rumunije	Nemčije	Italije	Skupaj iz Srednje Evrope	Iz vseh drugih dežel	Obrestni delež Srednje Evrope	Obrestni delež Nemčije
Avstrije	—	63.0	40.0	31.0	21.0	18.0	81.0	15.0	269.0	116.0	69.8	21.0
Češkoslovaške	35.0	—	27.0	26.0	13.0	16.0	121.0	11.0	249.0	216.0	53.7	26.0
Ogrske	17.0	31.0	—	5.3	7.5	13.0	30.7	7.0	111.5	32.5	77.0	21.3
Poljske	14.0	19.0	2.5	—	0.6	2.5	57.0	6.6	102.2	147.8	40.8	22.8
Jugoslavije	21.0	21.8	7.2	2.0	—	4.0	21.0	14.0	91.0	33.0	73.0	16.9
Rumunije	16.0	20.4	5.5	5.9	0.4	—	35.0	11.0	94.2	44.8	67.7	25.0

Izvoz v	Avstrijo	Češkoslovaško	Ogrsko	Poljsko	Jugoslavijo	Rumunijo	Nemčijo	Italijo	Skupaj v Srednjo Evropo	Skupaj v vse druge dežele	Obrestni delež Srednje Evrope	Obrestni delež Nemčije
Avstrije	—	32.0	17.0	11.0	21.0	15.0	46.0	24.0	134.0	130.0	50.7	17.0
Češkoslovaške	72.0	—	29.0	18.0	45.0	17.0	87.0	14.0	282.0	232.0	54.8	16.8
Ogrske	45.0	27.0	—	1.9	9.2	5.3	16.0	20.3	113.7	45.3	71.0	10.0
Poljske	25.2	24.0	4.0	—	2.0	5.6	60.0	3.5	124.3	145.7	46.0	22.0
Jugoslavije	21.0	10.0	8.6	0.8	—	3.5	14.0	34.0	91.9	20.1	75.9	11.5
Rumunije	15.0	12.0	12.8	2.7	3.0	—	33.0	22.0	100.5	71.5	58.0	19.0

Zanimivo v tej sestavi je naprvo dejstvo, da je medsebojni promet med temi deželami dosti večji kot z vsemi drugimi deželami sveta, potem pa, da je odstotek Nemčije tako velik: pri uvozu 17 do 26%, pri izvozu 10 do 22%. Vidimo, da bi postalo sedanje devizno gospodarstvo v vseh teh deželah takoj brezpredmetno, ko bi postal promet v tem ozemlju prost. Petere gori omenjene neposredne centralne evropske države so v svojem skupnem prometu z inozemstvom vseskoz aktivne, in

sicer s približno 15 do 20 milijoni dolarjev. In pri tem moramo pomisliti tudi to, da bi se dala eksportna zmožnost vseh teh držav še znatno dvigniti, če bi se z večjo domačo prodajo in v zvezi s tem s serijsko izdelavo mogla produkcija poceniti. Iz seznama se pa zelo jasno vidi tudi pomen, ki ga imata poleg Nemčije za srednjeevropsko ozemlje Italija in Poljska, ki bi jih morali pritegniti v vsako kombinacijo. Tako piše dr. Deutsch, s čegar izvaja-ju se pa v celoti ne moremo strinjati!

Nazadovanje tujskega prometa

V letih 1925 do 1930 se je tujski promet v Jugoslaviji razveseljivo razvijal. Poleg starih kontingentov iz Avstrije in Češkoslovaške so v rastočem številu obiskovali Jugoslavijo Nemci, pa tudi gostje iz drugih dežel. Glavni delež je pa pripadel pač domačinom, bodisi v obmorskih kopalniških kot v gorskih krajih itd. Število teh gostov so cenili leta 1930 na več kot 400.000. Dohodki iz doloka inozemskih obiskovalcev v najboljših letih so bili cenjeni na 300 milijonov Din in še več. Leto 1931 je pa prineslo občutno nazadovanje tujskega prometa, povzročeno po mednarodni gospodarski krizi. Lastniki hotelov v Primorju so pravkar naslovili na vlado vlogo z opozorilom, da je bil v prvi polovici preteklega leta obisk tujcev za 14 odstotkov manjši kot v prvi polovici leta 1930; poletni in jesenski obisk je bil pa za celih 30 odstotkov manjši. Tudi domačih posetnikov je bilo znatno manj kot leta 1930. Za tekoče leto 1932 ni spričo mednarodnega gospodarskega položaja zaenkrat pričakovati nobenega zboljšanja. — V Sloveniji je bilo lani

okoli 103.000 tujcev, to je okoli 13.000 manj kot leta 1930. Le število gostov iz Češkoslovaške je naraslo, od 4980 na 5100, in pa število gostov iz Italije, od 1100 na 3400. Kljub stagnaciji se pa pogaja, kakor smo svojčas že poročali, neka švicarska skupina hotelske glavnice glede zgradbe velikega modernega hotela v Splitu; ta hotel naj bi bil vzorec za druge.

Delo na domu svetla točka v krizi. Opozorjamo na ponudbo v inseratnem delu današnjega lista firme Domača pletarska industrija Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva 2. Pletilni stroj »Regentine« daje delavoljnim možnost zaslužka. Na željo pošlje firma natančne prospekte.

Iz seje Odbora Zveze industrijcev

Pod predsedstvom g. Dragotina Hribarja se je dne 23. t. m. vršila seja Odbora Zveze industrijcev, katere so se udeležili gg. dr. Fr. Windischer, Viljem Elbert, J. Dekleva, O. Dračar, Ignac Florjančič, Andrew Gassner, Janko Jovan, Anton Krejči, Karl Noot, A. Praprotnik, Rihard Skubec in Avgust Westen. Seja je nadalje prisostvoval g. narodni poslanec Ivan Mohorič. Glavni tajnik ing. Suklje je poročal o poteku Centralnega zbora industrijskih korporacij, ki se je vršil v Beogradu v dneh 14. in 15. t. m., ter o vtisih, ki so jih industrijski delegati dobili v Beogradu. Položaj je težaven, pri čemer je neugodno še to, da se v Beogradu in v sami Narodni skupščini razširja neprijazno razpoloženje napram industriji. V tej smeri se živahno udeležujejo izvestni beograjski krogi, ki se očitno prizadevajo odvrniti pozornost javnosti od neuspeha žitnega monopola in od vesti o zlorabah, ki se poročajo v zvezi z žitnim režimom. Protiindustrijsko razpoloženje občutimo najtežje v Dravski banovini, katere prebivalstvo je po znatnem delu navezano na zaslužek v lesnem gospodarstvu in v drugih industrijskih panogah. Poročilo se je vzelo na znanje.

V daljših izvajanjih je g. poslanec Mohorič obrazložil sedanje stanje. Osrednja oblastva se smoteno prizadevajo za izboljšanje naše plačilne bilance. V tem cilju se proučuje možnost povečanega izvoza in reguliranje uvoza. Dolžnost industrije bo, da po svojih strokovnjakih sodeluje. Če bi se omejil uvoz, mora domača industrija dati kavtele proti povišanju cen industrijskih produktov.

Odbor je nato razpravljal o deviznem vprašanju. Zveza industrijcev je že pred meseci predlagala potrebne ukrepe za

ohranitev devizne zaloge. Od takrat je minilo mnogo dragocenega časa, vendar je upati, da bodo primerni ukrepi še sedaj ugodno vplivali na situacijo. Našo industrijo navdaja skrb za delavstvo, kateremu ne more več nuditi zadostne zaposlitve. Centralna oblastva morajo posvetiti temu perečemu problemu večjo pozornost. — Mi smo že priglasili zahtevo, da naši denarni zavodi znižajo debetno obrestno mero. Zakonski projekt o obrestni meri, ki je bil te dni predložen Narodni skupščini, ni v skladu z našimi razmerami in bi ta zakon v Dravski banovini mogel neugodno vplivati.

Napoved g. ministra financ, da umika zakonski načrt o državnih trošarinah in da se bo državana in banovinska trošarina na vino in žganje v bodoče pobirala samo polom trošarinskih taks, povzroča nove skrbi. Proračun Dravske banovine je po dobri tretjini osnovan na donosu trošarine na alkoholne pijače, in tudi občinski proračuni naših mest računajo z znatnimi dohodki iz občinske trošarine na vino in žganje. Vsi ti proračuni bodo prevrženi, čim se neprevidno posega v trošarino na alkoholne pijače. Tudi se je bati, da bodo projektirane spremembe zakonskih predpisov povzročile izredno povečanje konsumna opojnih pijač, zlasti po svobodni žganikuhni, ter dovedle do alkoholiziranja dežele.

Odbor se je nato bavil s posledicami znižanja prejemkov državnih uradnikov in redukcije številnih železniških uslužbencev. Po mnenju industrije bodo ti ukrepi neugodno vplivali na gospodarsko življenje, ne glede na to, da je veliko število rodbin težko prizadetih.

Koristi zadružne prodaje živine

Gospod minister trgovine in industrije dr. Kramer je podpisal pravilnik o kontroli izvoza živina in živalskih proizvodov na podlagi zakona o organizaciji izvoza živil, živalskih proizvodov. Vsa kontrola je poverjena posebnemu uradu pri Zavodu za pospeševanje vnaje trgovine.

Ta urad izvaja vse dogovore, ki se tičejo kontingentiranja, posebni strokovnjaki pa določajo kako naj se ti kontingenti razpredelijo. Celoten aparat je popolnoma funkcijonira, pridružil pa se mu je tudi Savez srpskih zemljoradniških zadruga, ki je v svojem delokrogu ustanovil poseben odbor za izvoz.

Baš ta Savez je v zadnjih dnevih izvozil velike množine prašičev na dunajski trg

in je dosegel za kg čistih Din 7— ter je še po 50 para pri vsakem kg spravil v poseben fond za pospeševanje izvoza.

Vsekakor je treba povdarjati, da je cena, ki jo je dosegel Savez, naravnost zavidanja vredna, če pomislimo, da se je prej za iste kvalitete doseglo komaj 4-50 do 5— Din za kilogram.

Z ozirom na to, da so cene stabilne, upa Savez, da bo i v bodoče dosegel dosedanje tako ugodne rezultate.

Velika ugodnost, ki jo nudi Savez, je tudi ta, da je izrinil iz trgovine posrednike ter da da možnost živinorejcem, da izvažajo svoje produkte naravnost na trg; dobiček, ki so ga doslej imeli posredniki, ostane njemu.

Nemčija v svetovni gospodarski vojni

Sedanja svetovna gospodarska vojna zavzema od dne do dne vedno ostrejšo obliko. Ni je več danes države na svetu, ki se ne bi obdajala z visokimi carinskimi zidovi, pri čemer uvajajo posamezne države vedno višje carinske tarife oziroma kontingentirajo ves uvoz. Tudi Nemčija ne zaostaja v tem pogledu za drugimi državami, zlasti še, ker se mora doma boriti z ogromnim številom brezposelnih, na zunan pa z reparacijskimi obveznostmi.

V celém nizu mer, ki jih je nemška vlada podvzela, se nahaja tudi najnovejša dodatna tarifa. Nima ta nova tarifa namena onemogočiti docela inozemski uvoz, nego ima samo namen spraviti v ravnotežje trgovinsko bilanco. Kakor vse druge države, tako velja tudi za Nemčijo, da izhoda iz obstoječe krize ni iskati v oviranju po normalnem funkcijoniranju uvoza in izvoza med posameznimi državami. Sicer pa je tudi Nemčija navezana na tuji uvoz in v pomanjkanju tega bi nastale neprijetne motnje v notranji trgovini.

Tako je tekom lanskega leta uvozila Nemčija za okroglo 2 3/4 milijard RM življenjskih potrebščin, katere doma nujno potrebuje. Res je sicer, da bi se z izboljšanjem domače produkcije dalo doseči, da bi ta ali oni predmet, ki se sedaj uvaža — n. pr. jajca, maslo, prašiči — ne bil v bodoče več vezan na uvoz, toda za tako reorganizacijo v domačem gospodarstvu so potrebna leta in jo je v tako kratkem času sploh nemogoče izvršiti. Zlasti pa se Nemčija nikakor ne more odreči uvozu surovin, brez katerih bi domača industrija bila nemogoča.

Res se je tako Nemčiji z raznimi merami posrečilo doseči, da je lani imela vi-

soko aktivno bilanco, ni se ji pa pri tem posrečilo pridobiti si zalogo deviz. Nemčija je namreč morala lani izvoziti kljub Youngovemu načrtu za preko 5 milijard RM deviz in to že do bančnih polmov 13. julija; po tem datumu pa je šlo iz države še gotovo za preko 1 milijardo deviz. Takit dajatev menda ne pozna svetovna gospodarska zgodovina.

Težave, s katerimi se mora boriti nemški izvoz, so od dne do dne večje. V nordijske države je izvoz skoro popolnoma prestal, ker nemško blago ne more več konkurirati z domačim v ceni radi padca domačih valut. Z Anglijo je prav tako skoro popolnoma prekinjena vsaka trgovina. Napeti odnosi vladajo med Nemčijo na eni strani ter Holandsko in Dansko na drugi, to pa radi tega, ker ne morete ti dve državi več uvažati v Nemčijo svojega masla vsled povišanih carin. Pa tudi Švica je odpovedala trgovinsko pogodbo.

Vse te razmere so dale Nemčiji povod, da podvzame nove korake v svojo lastno obrambo in v to svrhu naj bi služila po poročilu zagrebškega »Morgenblatts« tudi najnovejša dodatna carinska tarifa.

P E S M I O KRALJEVIČU M A R K U

SO IZŠLE V LIČNO OPREMLJENI KNJIGI S SLIKAMI

Obseg 240 strani

Cena Din 36—, s poštino Din 2— več NAROČA SE V TISKARNI MERKUR LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 23

Po svetu

Od 837 tekstilnih obratov (a nad 30 delavcev) v nemškem delu Češkoslovaške jih 210 sploh ne dela, 368 skraćeno in le 279 s polno zaposlenostjo. Od delavcev jih je 88.000 polno zaposlenih, 23.000 od časa do časa, 40.000 skraćeno, dočim jih je 56.000 sploh brez dela.

Brezposelnost v Franciji je po uradnih podatkih narasla do 12. t. m. na 304.000 (lani 47.400); več kot polovica brezposelnih je v Parizu in bližnji okolici.

Obtok bankovcev v Avstriji je bil 15. t. m. v znesku 1122,8 milijonov šilingov krit v zlatu in devizah s 24,2 odstotka.

Obtok bankovcev v Jugoslaviji je bil 15. t. m. v znesku 4804 mil. Din krit v zlatu in devizah s 36,6 odstotka, v zlatu samem s 33 odstotka.

Zunanja trgovina Francije pada; v prvih dveh letošnjih mesecih je eksport izkazan s 3500 milijoni frankov, lani 5200, import s 4700 milijoni, lani 7800. Pasivnost napram lani se je zmanjšala, a je še zmeraj precejšnja.

V Turčiji bodo sežgali tobak srednjih in slabih kvalitete, da dvignejo s tem ceno orientalskega cigaretnega tobaka; tako je sklenil kongres turških trgovcev s tobakom, in je vlada ta sklep odobrila. Torej isto kot pšenica v USA in Kanadi, kava v Braziliji, itd. —

Z ojačenim importom pšenice iz Amerike v Evropo bo treba računati; vodja žitne stabilizacijske družbe v USA, G. Minor, se je podal v Evropo, da študira evropske žitne trge in da pripravi vse potrebno za večjo prodajo ameriške pšenice v Evropi.

Obrt v Banatu peša; lani je izdala zbornica za TOI v Velikem Bečkereku 1274 obrtnih dovoljenj proti 1702 v letu 1930. Zbornica zahteva zvišanje minimalne poravnalne kvote na 60 odstotkov.

Izvoz vina iz Jugoslavije v januarju je izkazan z 19.870 hl v vrednosti 3.900.000 Din, to je 1850 hl več, a 3.100.000 Din manj kot v lanskem januarju. Od 1700 vagonov skupnega izvoza v letu 1931 jih je bilo 1300 iz Donavske banovine.

Izvojni previšek Nemčije je padel v februarju za 20 milijonov mark na 97 milijonov. Tu omenimo glavne odjemalce Nemčije v letu 1931: Anglija 1134 milijonov mark, Holandija 955, Francija 834; na četrtem mestu je Rusija, prej je bila Švica.

Prisilno karteliranje v Italiji je v svojem nadaljevanju združilo vso industrijo umetne svile; izven kartela ni nobeno podjetje te panoge več.

Predsednik Švicarske Narodne banke dr. Bachmann je opozarjal na občnem zboru banke na poslabšanje švicarske plačilne bilance in se je izrekel za svobodno trgovino in proti uvoznim omejitvam.

Republika Chile je ustavila začasno vsa odplačila svojih inozemskih dolgov.

Zunanja trgovina Avstrije izkazuje v prvih dveh mesecih padec uvoza za 88 milijonov in padec izvoza za 73 mil. šilingov napram prvima lanskima mesecema. Pasivnost je padla za 15 na 134 mil. šilingov.

Železo za tobak bosta izmenjali Poljska in Bolgarija; prva bo dala 16.000 ton železniških tračnic, druga pa razmerno množino tobaka.

III. kongres avto-cest se bo vršil od 18. do 20. aprila v Milanu. Govoril bo tudi Albert Thomas.

Omejitev kavčukove produkcije sta po poročilih iz Haaga angleška in holandska vlada opustili. Vsa dolgotrajna pogajanja so ostala brezuspešna. Računi se s tem, da bo produkcija v bližnjem času močno narasla in da se bodo prodajne težkoče izredno poostrele.

Monopol surovega masla so uvedli v Švici; obsega vse kroge; ki se pečajo z mlekarstvom in meri na zaščito domače produkcije.

Sladkorna konferenca v Parizu ni imela uspeha, in sicer v prvi vrsti zato ne, ker se kubanski producenti ne marajo več držati Chadbournovega načrta.

Mednarodna konferenca proste trgovine bo zborovala od 31. marca do 2. aprila v Londonu; izmenjala se bodo mnenja o znižanju mednarodnih carinskih mej.

Ogrska zunanja trgovina zaznamuje v februarju import 261 mil. pengö, eksport 233; to je za 16,6 in za 17,5 milijonov manj kot v lanskem februarju.

Hamburg, Antwerp in Rotterdam izkazujejo za jan.-febr. 1932 sledeči promet, v navedeni vrsti: 3.028.000 ton, 2.812.000 in 2.885.000 ton; lani jan.-febr.: 3.268.000, 2.968.000 in 3.595.000 ton.

Ponudbe: poupraševanja

Išče se zastopnik, ki poseja tovarne stov in pehištvu za Ljubljano in okolico. Naslov v pisarni Društva trgovskih podjetnikov in zastopnikov.

G. DARATOS & CO., PATRAS, GRČIJA, se zanima za zastopstvo naših solidnih lesnih trdk za Grčijo, zlasti tudi za upognjeno pehištvo.

JOVANGVIĆ MILAN, ING. AGRONOM, BEOGRAD-BANJICA, Poštanski pregradal 311, se zanima za nakup tankih desk od 2 do 3 1/2 mm debeline, ki se uporabljajo za izdelovanje skatel za kolomaz. Piše naj se trditi neposredno.

OTTO SCHÖNHOLZER, ZÜRICH-OERLIKON, LIGUSTERSTRASSE 15, želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvoznimi trdkami za seno in slamo itd.

ARMANDO BATTELLI, SCULPTEUR, PIETRASSANTA-CARRARA, želi stopiti v stik s tukajšnjimi kamnoseki.

Tvrdba J. Reinhard, Ptuj, ima na zalogi večje količine lepega na zraku sušenega, surovega nečiščenega kokošjega perja. — Stavila bi ga rada tukajšnjim tovarnam, oziroma izdelovalcem perja v nakup.

1. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, Beograd, sporoča, da je v Zedinjenih državah Ameriških veliko zanimanje za izdelke iz bombaža in platna, tapete za oblaganje zidu, cerkvene potrebščine in svetiljke, kakor tudi mnogo firm, ki se interesirajo za zastopstvo. Tvrdkam, ki bi prišle za izvoz gornjih predmetov v Združene Ameriške države v poštev, se je obrniti na ta Zavod v Beogradu.

Tvrdba Sherwin Brothers, 468 Fourth Ave, Newyork, se zanima za zastopstvo tukajšnjih tovarn, ki izdelujejo bombažne tkanine svetlih barv in bolj navadnih vrst.

Tvrdba Sorgato Domenico, Bergamo, Borgo Palazzo 87, Italia, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi trdkami, ki prihajajo v poštev za eksport stavbenega lesa (tramov itd.) in drv. Interesentom se je direktno obrniti na prej navedeno firmo.

Evropska konferenca za povzdigo gospodarskih koristi tujkega prometa

V dneh od 12.—19. maja t. l. se bo vršila v Nici velika evropska konferenca za povzdigo gospodarskih koristi tujkega prometa. Konferenca si je zadela izredno obširen program ter si je postavila za cilj poiskati in eventualno tudi ustvariti potrebna gospodarska in finančna sredstva v svrhu uspešnega dela in sodelovanja pri izkoriščanju tujkega prometa. Gre torej za vzpodbudo in organizacijo sodelovanja med produkcijskimi faktorji in onimi, ki trajo finančna sredstva na eni strani in edinicami, katerim je tujki promet glavni faktor prosperiranja, na drugi strani.

Delo konference bo razdeljeno na 7 velikih odsekov in sicer na: 1. odsek za cirkulacije, 2. sprejemni odsek, 3. komunikacijski odsek, 4. odsek za hotelirstvo, 5. odsek za finance in splošno gospodarstvo, 6. odsek za sport in 7. odsek za tisk. Vsak teh odsekov bo imel svoje pododseke.

Na konferenci bodo smele sodelovati vse evropske edinice, ki so na tujkem prometu interesirane. Prisostvovati pa bodo smeli še častni gostje, poslušalci opazovalci; ti poslednji bodo zastopniki izven evropskih držav.

Vsi udeleženci bodo na podlagi posebne izkaznice uživali razne vozne olajšave, kakor tudi številne popuste na prireditvah in prenočitvah, ki jih bo preskrbel za to določen odbor. Teh ugodnosti se lahko poslužijo tudi otroci in žene udeležencev.

Vsa potrebna pojasnila daje Direction de la Conférence Européenne des Intérêts Economiques du Tourisme, 18, boulevard Carabacel, Nice.

RUSIJA NE PLAČUJE VEČ V DOLARJIH

V bodočih tednih bo zapustilo Rusijo mnogo inozemskih inženjerjev in ameriških tehnikov, ker sovjetska vlada noče obnoviti kontraktov glede plač na dolarski bazi. Že nekaj mesecev nazaj je plačevala ruska vlada inozemcem plače v rubljih, ker ni mogla dobiti dolarjev. To hoče nadaljevati, a inozemci ne marajo rubljev in hočejo dolarje.

Nadaljevanje članka: Ukinjenje državne trošarine na vino in žganje.

vino in žganje pobira v tromesečnih rokih v naprej pri pristojni davčni upravi, in to: za obratovalnice iz prvih skupin vseh kategorij navedene tarifne postavke desetkratni iznos odmerjene takse;

za obratovalnice iz drugih skupin vseh kategorij navedene tarifne postavke osemkratni iznos odmerjene takse;

za obratovalnice iz tretjih skupin vseh kategorij navedene tarifne postavke sedemkratni iznos odmerjene takse;

za obratovalnice iz četrtih skupin vseh kategorij navedene tarifne postavke šestkratni iznos odmerjene takse.

1. Pripomba. Od tako pobranih iznosov se odda 50% pristojni banski upravi, ostane pa ostane državi.

2. Pripomba. Osebe, ki bi brez točilne pravice pričele točiti pijače, ne da bi predhodno plačale iznos predvidene takse namesto državne in banovinske trošarine, se kaznujejo s trikratnim iznosom točilne takse, vzete za podlago pri odmeri kazenske takse.

Plačilo kazni po tej pripombi ne daje kaznovani osebi pravice, da toči pijače, dokler ne dobi za to potrebnega dovoljenja in dokler ne plača točilne takse in iznosa, določenega po tej točki.

3. Pripomba. Bakalske, specerijske in ostale prodajalne, ki prodajajo vino in žganje v originalno zaprtih steklenicah, plačajo za državno in banovinsko trošarino:

a) v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Novem Sadu, Osijeku, Sarajevu, Splitu in Subotici po 6000 Din letno.

b) v krajih s preko 2000 prebivalci po 3600 Din letno;

c) v krajih do 2000 prebivalcev po 1200 Din letno.

Ti iznosi se plačujejo polletno naprej pri pristojni davčni upravi, ki potrdi vsaki taki osebi plačilo.

Kdor prične prodajati vino in žganje brez prijave in plačila tega iznosa ali ne plača pravočasno v naprej določenega iznosa, se kaznuje z enkratnim neplačanim iznosom.

4. Pripomba. Začenši od 1. januarja 1933 dalje morejo občine pobirati za občino največ 50 Din za 100 l, a na žganje največ 5 Din za vsako hektolitersko stopnjo.

5. Pripomba. Nekvarno § 5. zakona o skupnem davku na poslovni promet, se bo skupni davek na vino in žganje odmerjal hkratu s pridobnino na podlagi zbranih podatkov in v izmeri stopenj, predvidenih po uredbi o skupnem davku na poslovni promet.

6. Pripomba. Točilcem pijač na drobno in na debelo, ki odmerjenega jim iznosa po tej točki ne plačajo najmanj za dva četrtletja, se odvzame pravica točenja pijač.

7. Pripomba. Zasebna trošarinska shranišča za vino in za žganje se od dne 1. aprila 1932 ukinejo. Lastnikom shranišč se odmeri iznos za državno in banovinsko trošarino po tem predpisu in na podlagi točilne takse. Lastnik posebnega shranišča, ki nima točilne pravice, je dolžan takoj izdati pri pristojnem oblastvu prošnjo za izdajo dovoljenja za točenje pijač. O te pravice se mu odmeri poleg točilne takse tudi vstretni iznos za državno in banovinsko trošarino.

Zaloge v shraniščih ne bo mogoče prodati, dokler lastnik shranišča ne dobi točilne pravice.

8. Pripomba. Po dosedanjih predpisih plačana državna trošarina na vino in na žganje, ki bo dne 1. aprila 1932 na zalogi se povrne na prošnjo točilca pijač, katero mora vložiti do 1. maja 1932.

Ravnatoko se povrne na obstoječe zaloge vina in žganja tudi banovinska trošarina od strani banskih uprav na prošnjo, katero je vložiti v istem roku.

Količine žganja izpod 10 litrov in vina izpod 25 litrov se pri teh povračilih ne bodo upoštevale.

9. Pripomba. Od dne 1. aprila 1932 se ne bosta pobirali državna in banovinska trošarina na vino in na žganje, bodisi da se blago nahaja na potu, bodisi, da se šele odpremlja kupcu.

Istega dne predpišejo davčne uprave vsem točilcem pijač na drobno in na debelo, vsaka na svojem področju iznose po tej točki za ostala tri tromesečja 1932. Ta predpis ostane v veljavi, dokler se odmerja točilna taksa.

10. Pripomba. Iznosi, določeni za državno in banovinsko trošarino po tej točki vezani so na točilno takso in se morejo zniževati in poviševati pod istimi pogoji kakor točilna taksa.

11. Pripomba. Potrebna navodila za izvršitev teh odredb predpiše minister za finance s pravilnikom.

Svoje stališče glede ukinjenja trošarin na vino in žganje smo precizirali v eni zadnjih števil. To stališče vzdržujemo v polnem obsegu, posebno, ker ga je potrdila te dni na merodajnih mestih v Beogradu tudi deputacija gostilničarjev iz Dravske banovine. Nameravana izprememba je za naše razmere tako dalekosežnega pomena, da moramo z vso sigurnostjo pričakovati, da se ne bo uveljavila dokler se ne bo nudila interesentom prilika, da o svojem stališču podrobno informirajo narodne poslance.

Poljedelska kriza in Združene države Sev. Amerike

Po poročilu, ki ga je izdal g. A. Hyde, državni tajnik za poljedelstvo Združenih držav Sev. Amerike za dobo do 15. marca 1931 leta, je poljedelstvo v tem času utrpelo nove in izdatne izgube. Tako se je na primer samo čisti dobiček farmerjev zmanjšal za več kot 2 milijardi v času od leta 1929—1930. Dejansko pa znaša ta padec 4 milijarde dolarjev, če se upošteva tudi izgube, ki so jih utrpeli poljedelci na padcu dni.

Povprečna vrednost zemlje, ki je v marcu 1930 bila za 15% višja od predvojnje, je padla do marca 1931. že na 6%.

G. Hyde navaja, da je zlasti usodno za ameriško poljedelstvo to, da je tako zelo odvisno od svetovnega trga, saj je preko 13% ameriške poljedelske produkcije navezano na izvoz.

Vzrok nesorazmerni domači produkciji naj bi bila posledica vojne, ki je dovela ameriško poljedelstvo v odvisnost od svetovnega trga ter povečanje produkcije za časa vojne, ki je narasla v veliko večji meri kot pa konsum.

G. Hyde smatra, da je potrebno v svrhu izhoda poljedelske produkcije iz te krize, da se restavrira kupna moč evropskih konsumentov na eni strani, na drugi pa omeji ameriška proizvodnja in zaščiti notranji trg.

V to svrhu je potrebno, da se zmanjša obdelovalna površina zemlje ter da se obdrže oziroma še razširijo sedanje zaščitne carine, ki so zmanjšale uvoz za celih 33%, medtem ko se je ostali uvoz, ki ni obremenjen s temi carinami zmanjšal komaj za 7%. Ne navaja pa g. Hyde sredstev, ki naj bi se podvzela v svrhu restavracije kupne moči evropskih konsumentov in zlasti pušča pri tem odprto vprašanje reparacij.

Kupujte domače proizvode!

Vanilin sladkor
in
Prašek za pecivo:

Za naš

naš se kupujejo naši domači proizvodi: prašek za pecivo, vanilin - sladkor, rumenilo in pudring praški znamke »ADRIA«

TRGOVCI, forsirajte naše domače proizvode, mi jamčimo za najboljšo kakovost istih.

Čitajte in razširjajte

»TRGOVSKI LIST«!

Zalostna kronika

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o Avtorjenih in odpravljenih konkurzih in prisilnih poravnava izven konkurza za as od 11. marca do 20. marca 1932.

A. OTVORJENI KONKURZI:

Dravska banovina: Gajšek Ludvik, Sp. Ljudinj pri Celju; Kocjan Ivan, Šmarjeta; Presterl Franc, Jesenice na Gorenjskem; Pungertič Alojzij, Škocijan; Stöger Drago, Črško; Šuman Maks, Redohova, p. Sv. Leonard.

Savska banovina: Löwinger Samuel, Osijek; Seitz Dragutin, Mr. Ph. i Boško Seitz, Dugo Selo.

Drinska banovina: Bičakčić Ismet, Sarajevo; Durmanović Vojislav i Branislav, Tlenj; Guth Franja, Orolik; Jaković Radoica, Šabac; Jovanović Todor, Šabac; Levi A. S. Sarko, Sarajevo; Papo J. Isak, Sarajevo; Rajković Joviš, Ljig; Ristanović Drača, Užice.

Dunavska banovina: Goldstein Artur, zaoušćina, Subotica; Haus Julij, Odžaci; Mišević Aleksej, Vel. Gradiste; Petrović Vojislav, Kragujevac.

Moravska banovina: Jovanović Ljubisav, Dolnja Mutinca; Sava L. Marković, Zaječar; Milojković Dragoljub, Soko Banja; Pičofska zadruga a. d., Piroč.

Vardarska banovina: Ilić Krsta, Velušina; Petković Mita, Lapolnac; Semšedin Rifat, Ohrid.

Beograd, Zemun, Pančevo: Josić Č. Lela, Beograd.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Dravska banovina: Ahčan Rudolf, Zagorje; Cesar Karl, Pamoče pri Slov. gradu; Gomboc Ivan, Maribor; Grasselli Josip in Marija, Sv. Jakob pri Sv. Juriju ob j. ž.; Hölbl Avgust in Roza, Št. Vid pri Vuzevici; Pevec Rozalija, Ormož; Strojna zadruga, r. z. z. o. z., Cerklje pri Kranju; Verbič Anton, lastnica Julka Verbič, Sevnica.

Savska banovina: Antonić Dragutin, Vel. Gorica; Bröder Adolf, Slatina; Gjurčević Gjura, Slatina; Greiner Matija, Petrinja; Hoffmann Roza, Ilok; Jovanović Boško, Sušak; Krmpotić Juraj, Senj; Marberger i sin, Zagreb; Rupčić Stjepan, Sisak; Spingar Aleksander, Osijek; Szabo Josip, Zagreb; Schwarz Isidor, Podravska Slatina; Schwarz Mavro i Matilda, Čakovec; Zorić i drugovi, Zagreb.

Vrbaska banovina: Trfo Salih i Kasim, Dolnji Vakuf.

Primorska banovina: Altaras R. Viktor, Split; Delonga Fran, Sinj; Maggio Anica, žena Koradova, Split; Schönauer Geza, Split.

Drinska banovina: Albahari S. Aron, Sarajevo; Feleki Emilija, Sarajevo; Kazić Mulo, umrl. H. Jusuf-a, Visoko; Kovačević Osman, Dobošinci; Mec Martin, Bijeljina; Poznić Robert, Sarajevo.

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 1. aprila t. l. ponudbe glede dobave 400 kg kave in 400 kg cikorie. — Direkcija državne železarne Vrež-Majdan sprejema do 6. aprila t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg pšenične moke, 150 kg laka, 2000 kg »Beagid« kolut itd. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 28. aprila t. l. ponudbe glede dobave 30.000 kg cimenta. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 15. aprila t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 13.200 kg petroleja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 6. aprila t. l. ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Prodaja. Dne 26. aprila t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande pomorskega arzenala v Tivtu licitacija glede prodaje starega železa, bakra, medenine, starih krp, odev, čevljev, gumijastih predmetov, starih vrec in odpadkov od sukna. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 1. aprila t. l. ponudbe glede dobave 10.000 komadov zarezne strešne opeke, 15 m² svinčene pločevine, 10.000 kg kovaškega

Zetska banovina: Kosović Jusuf, Neve-sinje.

Dunavska banovina: Čonka Lajoš, Senta; Halajn Jovan, Bač-Petrovac; Mihajlović Lj. Dušan, Ralja; Rudolf Filip, Novi Sad; Švenger Jakob, Drvenka; Šverer Josip i Jovanka, Odžaci; Wagner sin Franje, Wagner Ernst, Subotica; Weiss i drug, Vršac; Zador Janoš, St. Moravice.

Moravska banov.: Stanković i Nikolić, Niš. **Beograd, Zemun, Pančevo:** Cević Avram, Zemun; Ilić S. Blagoje, Beograd.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:

Dravska banovina: J. Kostevc, nasl. Pirš Alojzija, Ljubljana; Lesna industrija in parna žaga, d. z. o. z., Žiri; Mazonara Anton, lastnik »Mariborske konzerve«, Maribor; Thiel Karl, Maribor.

Savska banovina: Danili Albert, Zagreb; Leopard Leopold, Zagreb.

Vrbaska banovina: Divoić Nikola, Prijedor.

Drinska banovina: Ljuština Budimir, Sarajevo.

Dunavska banovina: Ivanković Milojo, V. Borak; Malotić Luka, Novi Sad; Markičević Radosav, Kusatka (Smederevo); Wetzberg Mavro, Bačka Palanka.

Moravska banovina: Reljić Jakob, Topola.

Vardarska banovina: Poso Menoham, Bitolj; Tasić Božidar, Rakovina.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Dravska banovina: Berma Emerik, Celje; Durjava Anica ml., Maribor; Kraupner Rihard, Celje; Mlinarič Josip, Maribor; Novak Jakob in Josipina, Sv. Lovrene na Pohorju; Praprotnik Jerica, Marenberg; Praprotnik Stefan, Marenberg; Rešek France, Beltinci; Zemljčič Fric, Ljutomer.

Savska banovina: Bienenfeld Milan, Slav. Požega; Gregl Emilija, Varaždin; Pavletić Ivan, Zagreb.

Primorska banovina: Sesardić Stipe pok. Martina, Sinj.

Drinska banovina: Arnautović Alija, Sarajevo; Flekser Georgij, Doboj; Finci A. Silvio, Sarajevo; Mehmedarić Mehmed, Tuzla.

Dunavska banovina: Blajh Filip, Silbaš; Krstić Stevan, Vel. Bečkerek; Nedeljković A. i sinovi, Vršac.

Vardarska banovina: Bajić Milutin, Stip.

* Ostali podatki, n. pr. kedaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

** Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v tajništvu društva.

plinskega koks in 20.000 kg bukovega oglja. (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Dobava petroleja. Dne 6. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju licitacija za dobavo 23.730 kilogramov petroleja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Dobava zastav, praporov, činovnih znakov itd. se bo vršila potom licitacije dne 17. maja 1932 pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemun. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zgradbe stanovanjske hiše v Ljubljani se bo vršila potom ofertne licitacije dne 20. aprila t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji, načrti in proračuni pa pri istem oddelku.)

Oddaja zgradbe in zakupa buffeta na postaji Grosuplje se bo vršila potom ofertne licitacije dne 21. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Razpis je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji in načrti pa pri isti direkciji (soba št. 59).)

že v 24 urah barva, plesira in ke-
klobuke itd.
škrobi in svetlolika srajce, ovratnike
in manšete. Pere, suši, monga in lika
domače perilo
tovarna JOS. REICH

NAZADOVANJE NEMŠKEGA IZVOZA

Nemški izvoz, ki je v letu 1929 dosegel vrhunec, je v letu 1931 padel na približno 30% od vrednosti. Izvoz v evropske države je padel za približno 20%, a izvoz v prekomorske države na 50%. Ta pojav si razlagamo tako, da je kupna moč prekomorskih agrarnih držav padla v večji meri kot ona evropskih, kakor tudi, da je kupna moč agrarnih držav padla v večji meri kot industrijskih.

KAKO ITALIJA POSPEŠUJE TUJSKI PROMET

Italijanski uradni list priobčuje dekret, ki določa carinsko prostost za ves propagandni material, ki služi dvigu tujskega prometa. Dekret se tiče knjig, brošur, zemljevidov, vodnikov (knjig za potovanje), lepakov iz papirja, lepenke, lesa, pločevine itd. Na ta način se da pač voditi uspešna propaganda za tujski promet.

TRGOVINA MED POLJSKO IN NEMČIJO

Nemci zmeraj vpijejo, da Poljska ovira uvoz Nemčije v Poljsko, da so razmere nevzdržne itd. Gole številke pa drugače govorijo in nam pravijo, da je Nemčija ostala še zmeraj največja dobaviteljica Poljske; kajti delež Nemčije na poljskem uvozu v letih 1929, 1930 in 1931 je izkazan s 27, 27 in 25 odstotki. Pač pa je padel izvoz Poljske v Nemčijo v leti 1929, 1930 in 1931 od 31 na 26 in nadalje na 17 odstotkov vsega poljskega izvoza.

ČESKOSLOVAŠKA TEKSTILNA INDUSTRIJA SE KRČI

Sledeči statistični podatki o posledicah gospodarske krize nam kažejo vpliv krize na čslv. tekstilno industrijo: V letih 1927 do 1929 je znašal eksport tekstilij povprečno 162.400 ton v vrednosti 7.100 milijonov Kč. Leta 1930 je padel eksport na 145.700 ton v vrednosti 5900 milijonov Kč, lani pa na 122.000 ton v vrednosti 4100 milijonov Kč. Padec od let 1927—1929 do 1931 je po teži 24,9 odstoten, po vrednosti pa 41,7 odstoten. Prav posebno jasno se zrcali ta krčitveni proces v bombažnem eksportu. Če bodo sedanje razmere trajale naprej, računajo s 50- do 60 odstotnim padcem, kar pomeni namesto stalno zaposlenih 300.000 delavcev le 120.000 do 150 tisoč delavcev.

Vpisala se je nastopna firma:

Sedež: Maribor.
Besedilo: Vaupotič Boštjan.
Obratni predmet: Trgovina z urami.
Imetnik: Vaupotič Boštjan, trgovec v Mariboru, Marijina ulica 10.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Mariboru,
dne 3. marca 1932.

Firm. 148/32 — Rg. A III 206/1.

*

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Graben, pošta Ortenek.
Besedilo: A. Oblak & Co., lesna trgovina, družba z o. z.

Temeljem notarskega akta od 18. januarja 1932 se z današnjim dnem vpiše v trgovski register izstop poslovodje Sparovica Leopolda.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II.,
dne 12. marca 1932.

Firm. 22/32 — Reg. C I 86/2.

*

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Tovarna klobukov Šešir d. d. v Škofji Loki.

Izbrišejo se upravni svetniki Dermota Jakob, Dermota Leopold in inž. Turnšek Viktor.

Dežalno kot trg. sodišče v Ljubljani,
odd. III.,
dne 11. marca 1932.

Firm. 229. — Rg. B II 1/12.

*

Sedež: Radeče.
Besedilo: Peta, družba z omejeno zavezo. Kot nov poslovodja se vpiše Černe Franjo, trgovec in posestnik v Radečah,

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II.,
dne 12. marca 1932.

Firm. 24/32 — Reg. C I 102/2.

Gospodinje, gospodinske pomočnice, natakariji!

Prav Vam namenjeno knjigo je pravkar izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani! Napisala jo je gospodinska učiteljica S. Deodata Kump — priznana strokovnjakinja — pod naslovom **Naši gostje — kako jim strežemo.** — Knjiga obsega 64 strani besedila v večjem formatu in 66 slik na najfinejšem umetniškem papirju. Cena v polno platno (zelene ali rdeče) okusno vezani knjigi je kljub razkošnosti izdaje le 45 Din.

Knjiga »Naši gostje« mora razveseliti in navdušiti ne le tiste, ki se po poklicu bavijo s strežbo pri mizi, t. j. gospodinske pomočnice, natakarije in natakarije, marveč zlasti še gospodinje, ki imajo urejati in nadzirati, dostikrat tudi same voditi potek družinskih obedov.

Strežba pri mizi je umetnost zase in ni lahko se je naučiti. Največja zasluga pisateljice je, da je umela podati vso snov v zgoščeni, pregledni in priročni obliki tako, da je vsakomur zlahka razumljiva, pa tudi da je kljub kratkemu besedilu navedla in obrazložila do pičice vse, kar je važnega in pomembnega za strežbo pri mizi. Glede namena svoje knjige pravi pisateljica tole: »Glavni namen te knjige je, podati našim mladim gospodinjam neka navodila za strežbo pri mizi, tako za vsakdanje življenje kakor tudi za izredne prilike. Obenem pa želi v naših ljudeh vsaj nekoliko uvrstiti smisel za lepoto, udobnost in napredek v domači hiši; hkrati pa tudi smisel za gojitev vladne družabnosti v domačem krogu, kakor tudi v krogu dobrih prijateljev in znancev.« V predgovoru pa piše: »Pri svojem večletnem delu na gospodinskih šolah sem kot učiteljica zelo pogrešala knjige, ki bi se prilegala učnemu načrtu za gospodinske šole. Temu nedostatku sem skušala odpomoči s pričujočo knjigo, s katero, upam, se bodo mogle okoristiti tudi naše gospodinje.«

Knjiga je v glavnem razdeljena na tri dele: Splošni del, posebni del in pa slike. V splošnem delu obravnava pisateljica prav spretno in s popolnim strokovnim znanjem vse, kar je treba vedeti o obednici, mizi, namiznem perilu, namizni posodi, namiznemu priboru, stekleni namizni posodi in krašenju miz; poleg tega daje še nekaj prav dragocenih nasvetov kuharici glede priprave jedil. — Prav razveseljivo in poučno je, da glede namizne posode, pribora itd. pisateljica ne našteva le potrebnih predmetov z označbo njih pravilno uporabnosti, marveč podrobno razpravlja tudi o kvaliteti in lastnostih posameznih materialov, iz katerih se ti predmeti izdelujejo. S tem je dala gospodinjam, ki kupujejo take predmete, prav imenitna navodila, zakaj o pravi vrednosti in trpežnosti ter o lastnostih posameznih materialov, iz katerih se izdeluje namizna posoda in namizno orodje, na splošno prav malo vemo.

V posebnem delu obravnava pisateljica podrobneje naslednja poglavja: pogrinjanje mize, srežba pri zajutreku, pri mali južni (malici, predjužniku), pri obedu (kosilu), popoldanski južini, večerji, routu. Posebej razpravlja o strežbi pri mizi sploh in o razvrstitvi prostorov pri mizi, o bufetu in o pikniku. — V tem posebnem delu moramo občudovati pisateljico, ki je umela v kratkih besedah tako nazorno povedati vse, kar je bistveno važnega. Zgledno je n. pr., kar piše o težki in lepi umetnji zvižanja prtičev, kar tudi v nazornih slikah kaže.

Pa slike sploh! Ta del knjige, ki je skoraj obsežnejši od besedila samega, vsebuje prekrasne fotografske posnetke posode, jedilnega orodja in vseh drugih, pri strežbi potrebnih predmetov. Kako je pogrinjati mizo, kako razvrstiti stole itd. — vse je v slikah zgovorno in povsem jasno upodobljeno. Ker so natiskane slike na prav razkošnem papirju in je tudi besedilo zelo okusno stavljeno, je knjiga tako po svoji zunanosti kakor v notranosti tako lična in prikupna, da bo čitateljica nudila prijetež užitek vsakokrat, kadar jo bo vzela v roke.

Naposled je treba še omeniti, da je knjiga s. Deodate Kump prva slovenska knjiga, ki se bavi izključno s strežbo pri mizi ter se ozira na novodobne zahteve. Zato jo najtopleje priporočamo. — Naročite si jo še danes in ne bo Vam žal!

Naročajte in širite »Trgovski list«!

Dr. Viktor Murnik:

Narodno gospodarstvo in Sokolstvo

(Nadaljevanje)

Da se krize že v naprej preprečijo, gospodarstvo »stabilizira«, k temu bosta morda nekoč mogli pripomoči veda o konjunkturah in konjunktorna politika javnih in zasebnih gospodarskih činiteljev. Veda o konjunkturah pa je še jako mlada in konjunktorna politika »še v povojih celo v najbolj naprednih deželah«, kakor pravi prva jugoslovenska knjiga, ki je izšla o »nauku o konjunkturah«. O vzrokih konjunkturalnih valovanj ni edinosti med učenjaki. Nova struja, ki se je začela v Ameriki, je sploh nehala iskati vzroke konjunkturalnih ciklov. »Kavzalno (vzročno) teorijo« nadomešča s »simptomatikko«, to je podrobno opisuje in analizira konkretne simptome v posameznih dobah konjunkturalnega cikla. »Le empirično določljivi odnosi med produkcijo in konsumpcijo, ponudbo in povpraševanjem morejo biti gospodarski kazipot«, pravi vnet zastopnik nove struje H. Wolff. Človek pa bi mislil, da ta kazipot ne more biti zanesljiv brez točnega poznanja vzrokov. So znameniti konjunkturisti, ki šele od sinteze kavzalne teorije in simptomatike pričakujejo poglobitev znanja o gospodarskih ciklih.¹⁷ Dotlej pa se bodo podjetniki morda bolj, kakor na fa kazipot, morali zanašati na svoj dober nos.

Ko pa je kriza že tu, je javnim in zasebnim činiteljem prav tako težka stvar, storiti prave ukrepe, da se kriza okrajša ali vsaj to prepreči, da se ne poostri in podaljša. Tu more pomagati le skupna skrb vseh držav, sporazumni njih ukrepi. Kriza je začela objemati ves svet. To dandanes tudi ne more biti drugače: gospodarstvo vsake države je že preveč zvezano z gospodarstvom drugih držav in postaja čim dalje bolj navezano nanj. Kakih 60 let je tega, kar se je začela v večji meri ta zvezanost in jela postajati vedno ožja. Ze pred 20 leti — nekaj let pred svetovno vojno — je Norman Angell v knjigi »Napačni račun« s podnaslovom »Kaj nese vojna?« opozarjal, da vzajemna odvisnost kulturnih narodov postaja čim dalje večja. Ta »vitalna medsebojna odvisnost je v veliki meri delo zadnjih

štiridesetih let.«¹⁸ Opozarjajoč na to knjigo je rekel Jean Jauré l. 1911. v francoskem parlamentu: »Ob nekem sestanku z angleškimi konservativci in unionisti sem čul njih soglasno sodbo: ta knjiga govori resnico. Pa kaj pravi knjiga, gospodje? — Da so danes, ko kupčijsko življenje postaja vedno bolj mednarodno, koristi vseh narodov tako ozko spleteno med seboj, da bi bil polom enega polom vseh.« Ob taki medsebojni odvisnosti pa more tudi le vzajemno, sporazumno delo vseh držav kaj doseči v današnji velikanski krizi.

»Samo polovična resnica je,« pravi Norman Angell, ako kdo s »trgom razume« prostor, kjer se stvari prodajajo. Ampak »prostor je, kjer se stvari kupujejo in prodajajo.«¹⁹ Trg posameznih kulturnih narodov pa postaja čimdalje bolj trg vseh kulturnih narodov. Blaginja posamezne države je vedno bolj odvisna od blaginje drugih držav. Države se bodo mogle zmerom manj zapirati druga proti drugi. Da strogo zapiranje z visokimi carinami in z raznimi drugimi sredstvi ni pravi lek, da ozdravi gospodarstvo, ampak nasprotno, da dandanes more samo ostriti in daljšati gospodarske krize, se vedno česče poudarja, pa doslej še brez praktičnega uspeha. Vkljub temu, da sta l. 1927 svetovna gospodarska konferenca in l. 1930 konferenca o carinskem premirju — sklicani na pobudo Društva narodov — priporočili znižanje carinskih zidov, so se ti zidovi začeli zviševati. Ko se začno višje dvigati okoli kakšne države, so druge države prisiljene, braniti se z enakim orožjem. Namesto sporazuma imamo danes v Evropi carinsko vojno.

Pri vsem tem pa se danes dosti govori kar o »carinskih unijah«, zvezah dveh ali več držav v enotno carinsko ozemlje, brez carinskih mej med temi državami. Nekateri gospodarski in politični vodniki — med njimi zlasti tudi nedavno umrli veliki francoski državnik Aristid Briand — so začeli misliti že celo na vseevropsko takš zvezo, na »gospodarsko Panevropo«. Danes seve se še ne kaže, da ta beseda tako kmalu postane meso. Da pa ne ostane vedno samo beseda, o tem je komaj moči dvomiti. Tako silno narasla in še vedno rastoča hitrost prometa zmerom bolj množi, ozi in obenem zapleta gospodarske zveze med posameznimi državami, zlasti tudi glede na finančni kapital. Vedno večje, ožje in zapletenejšje zveze bodo čimdalje težje prenašale ovire carinskih pregrad. Zato je več kakor verjetno, da bodo carinske meje med državami nekoč padle, kakor so svoj čas padle carinske meje v notranjosti posameznih držav.

Ne bo to še tako kmalu, kakor je dolgo trajalo, preden so se docela odpravile tsko zvane notranje carine. Na Francoskem na primer je že Colbert, minister Ludovika XIV., skušal odpraviti carine med provincami francoske države. Posrečilo se mu je to le deloma (l. 1664). Šele proti koncu osemnajstega stoletja (l. 1791) je Francija postala enotno carinsko ozemlje. Vprašanje odprave vnanjih carin pa je v toliko težje, ker gre za carine med samostojnimi državami in so vnanje-politični momenti jako močne zavore. Toda gospodarski razvoj dandanes hitreje ubira svojo pot. Za promet niso še izčrpane vse možnosti hitrosti (promet v zraku!). Prejkone bo gospodarski razvoj v bodočnosti še hitreje napredoval, kakor je zadnjih 50 ali 60 let, ter bo čimdalje bolj omajeval politične pomisleke. Zato ni verjetno, da bo šlo z odpravo vnanjih carin tako počasi, kakor je šlo z odstranitvijo notranjih carin, četudi je pot še dolga in se bo — vsaj kakor danes kažejo znamenja — treba ustavljati na več postajah daljši ali krajši čas.

Morda bodo dve, tri take postaje, morda jih bo tudi več. Po vojni so se že pred svetovno gospodarsko konferenco ustanovile nekatere carinske unije, četudi za razmeroma jako majhno ozemlje: med Belgijo in Luksemburško državo, med Estonko in Letonsko republiko, za celo majhno ozemlje pa med Svico in Liechtensteinsko kneževino. Morebiti se sčasoma vse evropske države porazdele v več carinskih unij z bolj ali manj obsežnim ozemljem. Verjetnejše pa so najprej gospodarske zveze z nižjimi, »prednostnimi« carinami med zvezanimi državami, šele druga postaja pa prave carinske unije (brez carin med zvezanimi državami). Tretja postaja bi bila potem morebiti vseevropska zveza s prednostnimi carinami med unijami, četrta — cilj — pa vseevropska prava carinska unija. Namesto pravih carinskih unij na drugi postaji pa bi mogla biti tudi že vseevropska zveza s prednostnimi carinami med državami, nato pa že tretja postaja vseevropska prava carinska unija. Razvoj pa se da misliti seve tudi še na kakšen drug način, na primer: ena samá večja zveza nekaterih držav, ki bi nji sčasoma pristopile vse druge evropske države, in sicer sprva zveza s prednostnimi carinami in pozneje vseevropska prava carinska unija. In kdo ve, ali bo panevropska carinska unija res že zadnja postaja in ali ne pojde razvoj v daljni bodočnosti še dalje: do odprave carinskih mej tudi proti neevropskim državam. Za sedaj pa je pač še premagati težke ovire na poti do prve evropske postaje.

Na kateri koli teh postaj pa bo konkurenca večja. Zato bo večja kolikost in boljša kakovost dela vodnikov in delavcev za konkurenčno zmoglost tem važnejša. (Dalje prihodnjič.)

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA
GREGORČICEVA 23
TELEFON št. 25-52

se priporoča za cenj. naročila, ki jih bo izvršila hitro, lično in po zmerni cenj

Tiskarna Merkur je novo, moderno podjetje. Poleg 5 Linotype stavnih strojev, na katerih lahko izvrši vsakovrstne knjige, brošure, časopise in revije v najkrajšem času, je založena z vsakovrstnim črkovnim in okrasnim materialom in ima nove, moderne brozotiskalne stroje, za hitro in množinsko izvršitev pa rotacijski tisk v eni ali več barvah. Razen vsakovrstnih reklamnih tiskovin, ki so seveda za vsak predmet svojevrstne, tiska za trgovce, obrtnike: dopisni papir, memorande, kuverte, posetne karte, komisijske knjižice, račune, letake in lepake in sploh vse druge v to stroko spadajoče tiskovine.

Zahtevajte proračune!

¹⁶ Dr. Aleksander Bilimovič, prof. na univerzi v Ljubljani: »Nauk o konjunkturah« v VIII. letniku (1930/31) »Zbornika znanstvenih razprav«, ki ga izdaja profesorski zbor juridične fakultete, str. 177.

¹⁷ Glej: dr. A. Bilimovič: »Nauk o konjunkturah«, str. 11—15.

¹⁸ Nemški prevod »Die Falsche Rechnung. Was bringt der Krieg ein?«, str. 67. Angleška knjiga je bila takoj prevedena v 16 jezikov in je vzbudila veliko pozornost zlasti tudi državnikov.

¹⁹ Istotam, str. 91.

Mednarodne borze v znamenju padanja

V tednu od 12. do 19. t. m. so bile mednarodne efekte borze pod vplivom Kreugerjeve smrti. Spričo prepletenih mednarodnih interesov Kreugerjevega koncerna je nastala povsod zelo velika nervoznost, koje vidni znak je bilo splošno padanje tečajev. V teku tedna je nastopilo potem zopet pomirjenje, ki pa ni zadostovalo za vidno zboljšanje tečajev. Iz indeksov spodaj navedenih devetih mednarodnih efektivnih trgov. — Stockholmska borza je bila zaprta — izračunjeni mednarodni borzni indeks je padel v omenjenem tednu na 44,8%, pri čemer je indeks na koncu leta 1927 enak 100. Najgloblji letošnji indeks je bil izkazan v začetka letošnjega leta, z 42,4 odstolki. Podamo seznam:

Konec	Začetek	2. I.	11. III.	19. III.
1927 = 100	1929	1932	1932	1932
London	102,6	35,1	40,2	39,7
Pariz	156,8	47,8	69,2	63,8
Bruselj	133,8	31,0	34,3	32,9
Amsterdam	104,5	26,5	29,1	26,7
Stockholm	109,5	26,1	25,2	—
Zürich	101,0	38,8	45,4	44,3
Dunaj	91,4	41,6	40,7	39,0
Praga	108,3	55,6	53,3	51,7
Milan	124,0	60,2	62,7	61,7
New York	137,3	44,6	46,4	43,8

Zlasti občutno je padel Pariz, ki je bil pred par tedni že nad 70%. Vidimo, da so bile razen treh borz vse druge 19. t. m. še zmeraj nad stanjem v pričetku tekočega leta; pod tem stanjem so bile le borze Dunaj, Praga in New York.

KOVINSKI TRGI SO NERVOZNI

Mednarodni kovinski trgi so v znamenju velike nervoznosti. Prodajne razmere so vobče slabe, redukcija produkcije ni prinesla pričakovanega zboljšanja. Na trgu bakra vlada vsled dvoumne politike kartela velika negotovost. Na trgu svinca pritiskajo na cene močnejši dovozi iz Avstralije, statistični položaj je neugoden. Na trgu cinka so zaloge nekoliko padle, a ker je trg sploh v znamenju depresije, se tečaji niso mogli obdržati. Na trgu čina so se vidne svetovne zaloge znatno povišale in je postala pozicija Londonskega trga s tem zelo težavna.

Tržna poročila

Tržne cene v Mariboru, 15. marca 1932.
Goveje meso: 1 kg govejega mesa I. vrste 10—12, II. vrste 6—8, III. vrste 4—6, jezika svežega 12—16, vampov 4—6, pljuč 4—6, ledvic 8—12, jeter 4—6, možganov 12—16, parkljev 4—5, vimena 4—5, loja 4—6 Din. — Teletina: 1 kg teletine I. vrste 12—14, II. vrste 6—8, jeter 12—16, pljuč 10—12 Din. — Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 8—16, sala 10—14, črevne masti 6—10, pljuč 5—10, ledvic 10—16, glave 6—7, nog 6—7, slanine sveže 8—12, papricirane 14—20, prekajene 14—20, masti 14—18, prekajenega mesa 12—20, gnjati 18—24, prekajenih nog 5—7, prekajenega jezika 20—28, prekajene glave 7—12 Din. — Drobniča: 1 kg ovčjega mesa 8—10 Din. — Klobase: 1 kg krakovskih klobas 12—30, debrecinskih 10—22, brunšviških 10—25, pariških 18—22, posebnih 15—22, safalad 15—22, hrenovk 16—22, kranjskih 20—28, 1 kom. prekajenih 3,50—4,50, 1 kg mesenega sira 18—24, tlačenk 12—20, salame 47—80 Din. — Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. vrste 3, II. vrste 2 Din. — Kože: 1 kom. konjske kože 35—100, 1 kg gov. kože 5,50—6,50, telečje kože 9, svinjske kože 3,50, gornjega usnja

55—80, podplavov 35—56 Din. — Perutnina: 1 kom. piščanec, majhen 14—16, večji 25—32, kokoši 25—35, race 20—30, gosi 56—60, purana 50—70, zajec domač, majhen 7—10, večji 20—30 Din. — Ribe: 1 kg krapov 18—20, morskih rib 14—38, polenovk 12—22 Din. — Mleko, maslo, sir, jajca: 1 liter mleka 2—3, smetane 10—12, surovega masla 24—32, čajnega masla 36—40, masla kuhanega 30, emetalskega sira 60—80, polementalskega 32—40, trapistnega 18—25, grojskega 20—25, tilskega 20—26, parmezana 80—100, sirčka 6—8, eno jajce 0,60—1 Din. — Pijače: 1 liter vina, novega 8—10, starega 12—24, črnege 9—14, piva 9, 1 steklenica piva 5—5,50, 1 sodček (25 l) 150, 1 liter žganja 25—30, ruma 36—56, sadjevca 3—4, 1 steklenica pokalice 1,75—2 Din. — Kruh: 1 kg belega kruha 4,50, polbelega 4, črnege 3,50, žemlja 0,50 Din. — Sadje: 1 kg jabolka I, II. in III. vrste 4—7, sliv posušenih 8—12, ena limona 0,50—0,75, ena oranža 0,50—2,50, 1 kg rožičev 6, smokev 6—10, dateljev 40, mandeljev 40—56, orehov 4,50—6, orehov luščenih 17—18, rozin 16—24, maka 12—16. Špecerijsko blago: 1 kg kave I. vrste 40—80, II. vrste 38—68, pražene I. vrste 44—94, II. vrste 44—56, čaja 60—250, soli 2,75, popra celega 36—48, mletega 38—48, cimeta 56—60, paprike 36—50, testenin 7,75—18, marmelade 16—36, pekmez 9—10, medu 14—20, sladkorja v prahu

14,50—15, v krist. 13—13,50, v kockah 14,50—15, kvasa 34—40, škroba pšen. 10—16, škroba riževega 16—20, riža 3—11, 1 liter kisove kisline 44—50, kisa navadnega 2—4, vinskega 4—8, olja olivnega 12—20, bučnega 13—14, spirita denat. 8—9, 1 kg mila 11—16, sode 2, ječmenove kave 8—15, cikorijske 16—20 Din. — Žito: 1 kg pšenice 2,35, rži 1,75—2,50, ječmena 1,75—2, ovs 1,70—2,50, koruze 1,35—2, prosa 1,35—2,50, ajde 1,35—2,50, fižola 1,75—4, graha 10—14, leče 10—12 Din. — Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 00 in 0: 3,95—4,25, št. 1 3,90, št. 2 3,70—4, št. 4 3,50—3,75, št. 5 3,25—3,75, št. 6 3—3,50, št. 7 2—3, ržene moke I. vrste 2—3,50, II. vrste 2,90—3,25, prosene kaše 3,50—5, ječmenčka 3,50—12, otrobov 1—2, koruzne moke 1,50—2, koruznega zdroba 2—3,50, pšeničnega 4,40—5, ajdove moke štev. 1 4,50—6, št. 2 3,50—5, kaše 5—5,25 Din. — Krma: 1 q sladkega in kislega sena 80—95, 1 q otave 75—80, ovsene, pšenične in ržene slame 65—70 Din. — Kurivo: 1 kub. meter trdih drv 100—112, mehkih drv 70—90, premoga trboveljskega 40—42, velenjskega 24—28, oglja 2, koksa 0,75—1, 1 lit. petroleja 7, 1 kg karbida 6—7, 1 kg sveč 14—36, 1 liter bencina 7—8 Din. — Zelenjava: 1 kom. endivije 0,50—1, motvilca kup. 1, radiča kg 12, 1 glava zelja, poznega 3—5, ohrovt 3—5, 1 kom. karfižola 6—10, 1 kupček špinače 1.

Iv. Brunčič

stavnbi in pohištveni pleskar in ličar

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ter se toplo priporoča cenjenim naročnikom.

Ljubljana, Kolodvorska 23

Cene zmerne, delo solidno, postrežba točna

TELEFON 34-76

Oglašajte

v »Trgovskem listu«!

MERCINA IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO

Glavno zastopstvo in samoprodaja za Slovenijo vseh izdelkov tovarne za dokumentni in kartni papir

BRATJE PIATNIK, RADEČE

LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 3

Izpr. trž. nadzornik Hugon Turk.

I. Živalske jedilne tolšče splošne trgovine

I. Surovo ali presno maslo (puter)

Najdragocenejša in zato tudi najdražja živalska jedilna tolšča je surovo ali presno maslo (puter). S tem imenom je in sme biti označena edino-le živalska tolšča, ki se pridobiva zgolj in izključno le iz kravjega mleka, iz katerega se je pridobila v strnjenem in neizpremenjenem stanju in ki sme vsebovati poleg tolšče samo svoje lastne naravne primeske.

Naravno in normalno surovo ali presno maslo je pri 12 do 20° C plastično in se da mazati. Barve je belkaste do intenzivno rumene, se nežno in na labko svetlika in ima svojsten, poživljajoč duh in okus; na prezejih se prikazujejo dostikrat male kapljice, ki so pri pravilni izdelavi čiste vodene kapljice, pri slabši izdelavi pa sirotkaste. Okus in duh odvisi od kakovosti mleka, posebno od čistote pri molži, shranjevanju, ravnanju s smetano in od starosti, pa tudi od krme in njene priprave. — Naravno svojo barvo ima s. m. po krmi; slama napravi belo barvo, suha detelja, korenstvo in sveža poklaja pa daje lepo rumeno blago; vendar odločuje tu tudi pasma, in individualnost posameznih krav-molznic.

Surovo maslo se lahko in hitro razkroji in postane lojasto ali pa žaltavo, prvo pod vplivom zraka in svetlobe (oksidacija tolščnih kislin), drugo radi delovanja gotovih bakterij in zraka. Žaltavo s. m. poslaja na svoji zunanji plasti čimdalje bolj rumeno in dobi nekako »kožec«; lojasto pa pobledi in postane belo.

Čvrstost (gostota) se menjava pa zunanji toploti, krmi in izdelovanju; če se je predolgo izdelavalo v posodi (sodu, mesleu) postane mehko, preveč mazasto in medlo; premočno pasteurizirano in potem nezadostno ohlajeno je tudi mehko, ravnokotno tudi pri previsoki toploti izdelano dá mehko, stara in zelo kislá smetana pa trdo in drobljivo s. m. Po krmi daje slama, repno listje, krmilna pesa, gotove tolščne pogače (tropine) čvrst, trd izdelek; nasprotno pa povzročajo ovseni zdrob, pšenične otrobe, koruza in sveža poklaja mehkejšo konzistenco.

Kemijska sestava nesoljenega s. m. je sledeča (v povprečnih številkah): 14% vode, 84,5% tolšče, 0,7% beljakovine, 0,4% mlečnega sladkorja, 0,1% mlečne kisline, 0,2% mineralnih soli; lahko pa je tudi naravno 10—18% vode, 80—91% tolšče itd., zato je kakovost zelo različna in se v veliki trgovini deli v razne »kvalitete« n. pr. po dunajskih usancah: kvalit. I. zelo fino, kvalit. II. fino (I. in II. nazivljejo »čajno s. m.«), III. kvalit. dobro do manj dobro (»namizno« s. m.), IV. kvalit. pomanjkljivo (s. m. za kuho) in V. kvalit. slabo ali lahko sprideno s. m. — V nobenem slučaju ne sme pasti tolšča pod 80%.

Za trgovino so velike važnosti mnogoštevilne napake tega blaga, zato naj jih omenimo nekoliko bolj obširno:

a) so pogreški ali hibe po videzu in sicer zunanje in na preezni ploskvi, tusem spada nesnažno surovo maslo in to ali le z manjšimi nesnagami ali celotno umazano sive barve; medlo s. m. radi premočne izdelave; vlečljivo, če se je izdelalo pri višji gorkoti ali prehitro ali pa se je premalo umedlo; belo-sirasto pri preobilni slanosti krmil ali izdelavi iz zelo kisle stare smetane ali če je bilo obsevano od solnčne svetlobe; neenakomerno barvano »progašče«, »lisasto«, »plamenasto« s. m., motno s. m. s kapljicami mlečne sirotke; s. m. z zunanjo rumeno kožo; lisasto radi bakterij, gliv, plesni ali gliv-kipljivk (kvasovk); belo-lojasto s. m.;

b) napake v sestavi: premeško, premazasto, vlečljivo s. m., radi gotovih krmil ali izdelave pri višjih stopnjah temperature ali če se je preslabo ali nasprotno premočno ugnedlo; vodeno s. m., če vsebuje preveč vode; trdo s. m., vzrok gotova krma, izdelavanje pri nizki temperaturi ali uporaba mleka starih krav; pusto s. m., če se je preveč ugnedlo; drobljivo s. m. iz zelo kisle smetane ali radi krmiljenja gotovih neprimernih krmil; sirasto s. m. iz stare kisle smetane;

c) napake dúha in okusa: neprijetno »nečisto« dišeče ali s. m. »nečistega« okusa, povzročeno po izdelavi iz nečistega, zadržanega mleka (smetane) ali nepravilnega ravnanja z mlekom ali smetano; s. m. z okusom po hlévu; s. m. z oljnatim ali ko-

vinastim okusom, izvirajoč iz zarjavelih mlečnih posod ali železnate vode ali bakterij ali predolgega pasteuriziranja; s. m. z ribjim oljnatim okusom radi slabega shranjevanja smetane; žarko ali žaltavo s. m. s starinskim praskečim okusom, povzročeno po bakterijah, posebno v nečistem obratu; s. m. z lojevim okusom, vzrok dolgo shranjevanje pri istočasnem vplivu zraka in svetlobe ali premočne izdelave smetane ali gotovih bakterij ali radi krmiljenja izkvarjenih oljnatih pogač (tropin) ali radi zmrzovanja in odtajanja s. m.; grenko s. m., povzročajo gotova krmila (zelje, navadna repa, pasje kamilec, izprijen krompir; žarko-grenko ali žajfasto-grenko s. m., od mleka starih krav, ali iz vimena z gotovimi napakami; špehato-sočno s. m., pri gotovi krmi, posebno mladi sveži detelji, pa tudi radi bakterij; milasto (»žajfasto«) s. m., radi ostankov sode v mlekarških posodah ali pri vodi z obilnim apnom ali drugače solnato vodo; s. m. z sládivim ali pečenkinim ali smedovim okusom, povzročeno po bakterijah mlečne kisline; s. m. z zadohlim ali plesnivim duhom in okusom, vzrok plesni v slabo zračenih shrambah in prostorih ali radi zadohle posode (sodovi, zaboji i. dr.), plesniv pergamentni zavoj ali papir; s. m. z duhom in okusom po dimu; skisano s. m. radi preveč skisane smetane in kisove kisline; s. m. z okusom skuhanega mleka (okus po pasteurizaciji); sirasto s. m. iz stare kisle smetane; s. m. z okusom Roquefortovega sira, vzrok gotove vrste plesni na stenah lesenih posod; s. m. z duhom tobaka za noslanje in nalahno gnilobnim okusom, povzročeno po bakterijah;

d) napake radi daljšega shranjevanja: navidezno zelo dobro surovo maslo postane pri navadni temperaturi že v nekaj dneh starikastega okusa in se spridi.

Toda ne samo navedene napake s. m. so važne za trgovino in potrošnje, ampak tudi razna nečedna in goljufiva ravnanja s to važno in dragoceno živalsko tolščo imajo svoj veliki pomen za trgovca in kupca. — Najnedolžnejše je solenje, dasi ne povsod navadno. Manj nedolžno je umetno barvanje s sicer neškodljivimi, pa tudi nepotrebni barvami. Nedopustno, ker goljufivo je vmešavanje vode ali mlečne sirotke (nad 18% teže); ravno tako tudi vsako primešavanje tujih tolšč, olj, margarine in margarinskih izdelkov, nadalje moke, krompirja, močnikov, krede, mavca (gipsa) itd. Vsaka taka uporaba je kaznjiva. Tako popačeno ali posneto surovo maslo se v mnogih slučajih spozna že s prostimi čuti ali pri previdni raztopitvi, drugače pa s kemijsko-fizikalnimi preizkušnjami.

Surovo ali presno maslo je lahko tudi bacilonosec: pred vsem preidejo v njega bacili tuberkuloze, vročinske bolezni (tifusa), vraničnega prisada (anthraxa), kalistlinavke in parkljevke, povzročitelji vnetji vimena i. dr., zato je zelo umestno, da se mleko oziroma smetana pasteurizira ali biorizira. —

Če se surovo (presno) maslo razstopi (»razpustic«) v ponvah, kotlih nad odprtim ognjem ali v kipeči vodi in posebnih pripravah v postopu, ki traja 1½ do 3 ure, se pridobi »kuhano maslo« ali kratko »maslo«, ki prav za prav ni nič drugega kot ohranjevanje ali konzerviranje presnega masla; kuhano maslo ostane namreč dolgo časa neizpremenjeno. To maslo nima v trgovini na veliko večjega pomena, pripravljajo se le v malem obratu za detaljne trge, kjer ga prodajajo v kuhinjskih posodah, latvicah ali v njihovih oblikah prosto shranjeno. — Glede posnemanj in drugih goljufivih dejanj velja vse gori povedano tudi za navadno kuhano maslo.

ŠTEVILO STRČAJEV V NEMCIJI

je znašalo februarja 1932. l. 1091, napram 1121 v januarju 1932 in 789 prisilnih poravnjav, katerih je bilo v januarju 751.

Smotreni trgovci in industriji čitajo vse dobavne razpise. ki jih redno prinaša naš list. Dobav potom javnih licitacij se more udeležiti vsak trgovec in vsak producent! Čitajte in ne opuščajte ugodnih poslovnih prilik, ki Vam jih nudijo udeležbe na javnih licitacijah!

Velikonočni piruhi

Kar se nazaj spomnimo, nikdar se niso bili velikonočni piruhi tako pičo odmerjeni kot so letos, vojne čase seveda izvzemši. Kamorkoli se ozreš, v katerikoli časopis pogledaš, ničesar drugega ne bereš kot kriza nezaupanja, omejitve deviznega prometa, ustavitelj izplačil inozemskim upnikom, bankrot, fuzija, brezposelnost, samomor, gospodarske neprilike, omejitve obratovanja in kar je še drugih takšnih prijetnosti. In vendar! In vendar se porajajo tu in tam znaki, ki nam pravijo, da se bo v doglednem času morda vendarle obrnilo na bolje. Sicer ti znaki niso splošni, tičejo se le posameznih dežel, a pri današnji prepletenosti interesov vseh držav dobi dogodek v eni deželi takoj odmev v vseh drugih. Otoki blagostanja — Francija, Švedska, Norveška itd. — so se prav tako kot druge dežele pogrezile v morje svetovne krize, čeprav ne v tako veliki izmeri; naval valov je bil prehud. In prav isto vidimo tudi v obratni smeri; blagoslov ene dežele se čuti tako ali tako tudi v drugih.

Če beremo na primer, da sta se Kitajska in Japonska pogodili ali da se bosta v bližnjih dneh pogodili, izginja nezaupanje v tamošnje razmere, in to je že nekaj. — Če beremo, da plava London zopet v denarju, da ljudje ne vedo kam z njim, da so razne obligacije prepisane petindvajsetkrat ali osemindvajsetkrat, da je posojilo kakšne angleške kolonije prepisano tridesetkrat, potem se nehote vprašamo: Ja, če se je na Angleškem obrnilo naenkrat tako na bolje, zakaj bi se pa prej ali slej tudi na bolje, zakaj bi se pa prej ali slej

tudi pri nas ne? — In če slišimo, da se bliža konec baisse surovin, seveda tega takoj ne verjamemo, mislimo, si pa le, da bo morda res in da je tudi od te strani pričakovati zboljšanja. Dalj časa ko traja gospodarska depresija, tembolj se upapolno oklenemo tudi najmanjšega pojave v smeri na bolje. Ravno na trgu surovin se je pojavila v zadnjem času deloma precej trdna tendenca, in že so govorili o poživljenju na svetovnih trgih. To se sicer ni zgodilo, a takoj so dobili drug moment, ki je kazal na napredek v razčiščenju svetovnotrznega položaja, namreč moment, da se je izdelovanje raznih produktov zmeraj bolj prilagodilo močno skrčenemu konsumu. To velja zlasti za rastlinska živila in za tekstilne surovine. In ker se je oblikovanje zalog močno spremenilo, se pozna to večkrat tudi že v cenah; svetovnotržne cene za pšenico so na primer za skoraj 20 odstotkov nad zadnjo globinsko točko, cene bombaža za več kot 20 odstotkov. Enak je bil razvoj v cenah rži, ječmena, ovsa in kave, kojih zadnja globinska točka je prav tako že več mesecev za nami. Cene nekaterih drugih poljedelskih surovin — koruza, kakao, čaj, volna, svila, džuta, lan, konoplja — so sicer še nadalje padale in padajo deloma tudi še sedaj, a tempo padanja je mnogo bolj počasen kot je bil prej.

Tako vidimo tu in tam v težkih oblakih gospodarske krize majhno svetlikanje, kl se — upajmo — čimdalje bolj razmnoži in nam prikaže piruhe bodoče Velikenoči v lepši luči kot je ona, ki jih obseva letos.

Vesele velikonočne praznike

naročnikom, inserentom in vsem prijateljem
želita

Uredništvo in uprava Trgovskega lista

Jugoslovansko-italijanska trgovinska pogajanja

Že pred tedni so se pričela v Rimu pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe med našo državo in Italijo. Dosedanja trgovinska pogodba je datirala od 14. julija 1924 in je bila sklenjena na podlagi naše stare carinske tarife za dobo 3 let. Ker je pa radi političnih razmer stopila v veljavo šele 14. nov. 1928., je formalno potekla šele 14. novembra p. l.

Pogajanja se bodo predvidoma vlekla še dolgo, čemur je pred vsem iskati vzrok v tem, da izkazuje trgovinska bilanca med obema državama za Italijo velik deficit. Pomisliti namreč moramo, da je znašala celokupna vrednost našega izvoza v Italijo v letu 1931 1.199 milj. Din, dočim smo iz Italije uvozili komaj za 493 milijone Din. Italija stoji pri našem izvozu na prvem mestu, a pri uvozu šele na četrtem.

Baš v tem pa tičijo vse težave teh pogajanj, kajti velika večina držav skuša danes aktivirati svojo trgovinsko bilanco v celoti, kakor tudi napram posameznim državam. Pri vsem tem pa je treba upoštevati še, da pišejo nekateri italijanski časopisi, da so politični momenti krivi pasivnosti trgovinske bilance Italije z Jugoslavijo ter skušajo vso krivdo pri tem navali na Jugoslavijo. Priznati pa je treba, da so gotovi v Italiji, ki pravilno pojmujejo te odnose med Italijo in Jugoslavijo in iščejo vzroke današnjemu stanju le v gospodarski krizi ter ekonomski strukturi obeh držav. Skoraj nemogoče je namreč, da bi vsaka država imela z drugo državo aktivno trgovinsko bilanco. Priroden ustroj vsake države odloča sam v kakem razmerju se vrši medsebojna izmenjava dobrin ter skrbi, da se ohrani v celotnem gospodarstvu ravnotežje.

Vsekakor pa Italija odkrito priznava, da je jugoslovanski trg izredne važnosti za njene produkte, prav tako kakor to priznava tudi Jugoslavija sama za Italijo. Dobra trgovinska pogodba more torej le koristiti obema državama ter more ustvariti situacijo, ki odgovarja naravnim medsebojnim zahtevam.

V tem pogledu je treba povdariti, da dosedanja trgovinska pogodba ni v marsičem odgovarjala svojemu namenu. Zlasti pa ni ta pogodba upoštevala jugoslovanske carinske tarife iz leta 1925 ter tudi ni upoštevala tega, da je Italija med tem povisala svoje carine za celih 15%.

Vrhu vsega tega pa so naleteli jugoslovanski produkti v Italiji na hudo tujo konkurenco. Zlasti je pri tem občutno trpela naša lesna trgovina, glede katere je Italija naš največji kupec.

Konkurenca ruskega lesa je tako velika, da se n. pr. — kakor je to ugotovil gospod dr. Ulmanskí — uvažava v Italijo ruski les, za katerega je treba plačati celih 80 Lit. prevoznih stroškov, dočim znašajo za naš les komaj 25 Lit. Tolaži naj nas pri tem samo to, da je gibanje med italijanskimi trgovci, ki odločno nasprotuje uvozu ruskega lesa, ker način prodaje in nestalne cene ovirajo programatično delo trgovcev.

Pri sklenitvi pričujoče trgovinske pogodbe med obema državama, glede katere se vrše pogajanja na sistemu kontingentiranja, bo treba gledati, da bodo nam dovoljeni kontingenti res taki, ki bodo odgovarjali izvozni možnosti naših produktov ter da se bodo pri tem upoštevale vse činjenice, ki danes ovirajo tako naš kakor tudi italijanski izvoz. K vsemu temu bo največ pripomogla obojestranska uvidevnost ter želja po res medsebojni gospodarski koristi: vse ostalo se bo razvijalo po svoji naravni poti.

Ljubljanska borza

Tečaj 24. marca 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2281.77	2293.13
Berlin 100 M	1347.32	1358.12
Bruselj 100 belg	790.13	794.07
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curib 100 fr.	1094.35	1099.85
London 1 funt	206.33	207.93
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5649.59	5677.85
Pariz 100 fr.	222.59	223.71
Praga 100 kron	167.97	168.83
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	293.09	295.49

Glej v vsaki številki

»Trgovskega lista« »Ponudbe in povpraševanja«, ki nudijo ugodne kupčijske prilike. Zato jih vsi, zlasti podeželski trgovci, morajo čitati!

TRGOVSKO DRUŠTVO MERKUR
ZA SLOVENIJO v Ljubljani javlja
prežalostno vest, da je dne 25. marca
1932 po dolgem bolehanju preminul
prezaslužni častni član njegov, gospod

Ivan Jelačin st.

veletržec in tovarnar v Ljubljani

Odličnega trgovskega vodnika, ini-
ciatorja in predsednika „Trgovskega
doma“ v Ljubljani in prezaslužnega
svojega častnega člana ohranimo v
hvaležnem in častnem spominu.

DRUŠTVO „TRGOVSKI DOM“ jav-
lja tužno vest, da je njegov predsed-
nik, gospod

Ivan Jelačin st.

preminul.

Zasluznega moža — idejnega ustva-
ritelja našega doma, ki si je stekel
tudi za stanovsko trgovsko organiza-
cijo vobče nevenljivih zaslug, ohrani-
mo v blagem in trajnem spominu.

DRUŠTVO
„TRGOVSKI DOM“.

Globoko potrfti naznanjamo, da je 25. marca t. l. v zdravilišču „Lassnitzhöhe“
pri Grazu preminul po dolgem bolehanju naš ljubljeni dobri oče, stari oče, brat in
tast, gospod

Ivan Jelačin st.

veletrgovec, tovarnar in posestnik

Zemeljski ostanki blagega pokojnika bodo prepeljani v Ljubljano in položeni na
mrtvaški oder v hiši Emonska cesta 2, od koder se vrši pogreb na velikonočno nedeljo,
dne 27. marca t. l. ob 4. popoldan v rodbinsko grobnico na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica bo darovana v torek 29. t. m. ob 8. v farni cerkvi v Trnovem.

Ljubljana, dne 25. marca 1932.

Ivo, Minka, Elca, Mirko, Milo, otroci; Hanuš Krofta, ing. Vladimir Subić, zeta;
Clary Jelačin, sinaha; Vlasta, Miloš, Tušy, Risto, Eva, vnuki in ostalo sorodstvo.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek -- Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani**Kreditni zavod za trgovino in industrijo****Ljubljana, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju)**Brzjavke: Kredit Ljubljana. - Telefon št.: 2040, 2457, 2548;
interurban: 2706, 2806. - Peterson international Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd.

Brzjavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper ColonialeLastnik: **Josip Verlič**Veletrgovina kolonijalne robe.
Veleprazarna kave.
Mlini za dišave.
Gočna postrežba.**Ljubljana**

Dunajska cesta 33

Ustanovljeno leta 1840

Zaloga špirta,
raznega žganja in
konjaka.
Mineralne vode.
Ceniki na razpolago.**Nov poklic**

za dame in gospode z vpeljavo strojnega pletarstva v hiši. Zajemčen zaslužek ca. 1500 Din mesečno,

ker prevzamemo izgotovljeno blago, plačamo zaslužek za pletenje in dostavimo v izdelavo prejo. Pišite še danes po brezplačne prospekte na Domača Pletarska Industrija, št. 65, Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva 6.

KASTELIC in DRUGTRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO
LJUBLJANAALEKSANDROVA CESTA 9
PRITLIČJE LEVO**GLAVNO ZASTOPSTVO
ZA SLOVENIJO:**Združenih papirnic Vevče,
Goričane in Medvode d. d.
v Ljubljani in Sladkogorske
tovarne papirja in lepenke d. z. o. z., Sladki vrh**MLINSKO-TEHNIČNE POTREBSČINE**MLINSKA SITA
GONILNA JERMENA
MLINSKI STROJI
MLINSKI KAMNI VSEH VRST
BREAR & Co., Ljubljana, Kolodvorska ul. 35
Telefon št. 27-25 Ceniki brezplačnoGRADBENO
PODJETJE IN TEHNIČNA PISARNA ••**MIROSLAV ZUPAN - Ljubljana**STAVBENIK Poštni ček, račun št. 12.834 Telefon št. 2103
Beton, železobetonske vodne zgradbe, arhitektura ter vsakovrstne visoke zgradbe itd. • Sprejemanje v strokovno izvršitev vseh načrtov stavbne stroke • Tehnična mnenja • Zastopstvo strank v tehničnih zadevah**KLIŠEJE**vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin**Ljubljana**Zaloga sveže pražene kave,
mlelih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Vinocettovarna vinskega kisa, d. z. o. z.
Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!**KVERTA**
LJUBLJANATrgovska-2. Vojarski pot. 1
TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJAPosteljne žične vloge
Vam nudi najceneje
Prva ljubljanska izdelovalnica žičnih vlog
Pavel Strgulec
Ljubljana
Gospodarska cesta 13

Priporočamo Vam

PUCH-KOLESA

ki so vedno na prvem mestu! Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke, le pri tvrdki

IGN. VOK LJUBLJANA
: KRANJ :
NOVO MESTO**Ideal**

Ustanovljeno leta 1906

Najboljši stroji! Vsak kupec najboljša referenca!
Tudi na obroke dobavi tvrdka**The Rex Co.****Ljubljana**
Gradišče 10Telefon
22-68**Zagreb**
Sajmište 56**Erika**

Ustanovljeno leta 1906